

PROGRAM DODRŽIAVANIA

ZÁKONNOSTI V OBLASTI BOJA PROTI KORUPCII

OBSAH

KAPITOLA I

PROGRAM DODRŽIAVANIA ZÁKONNOSTI V OBLASTI BOJA PROTI KORUPCII 2

1. Účel programu dodržiavania
zákonnosti 2
2. Stanovisko skupiny:
nulová tolerancia korupcie 2
3. Povinnosť zrozumiteľnosti
a starostlivosti 3
4. Zodpovednosť vedenia
spoločnosti – postavenie
vedenia spoločnosti 5
5. Funkcia poverenca pre
oblasť dodržiavania zákonosti 5
6. Oboznamovanie a vzdelávanie 6
7. Prevencia a odhaľovanie korupcie 8
8. Kontrola a interné hodnotenie 12
9. Zverejňovanie informácií o
lobistickej činnosti vo vzťahu
k predstaviteľom francúzskych
politických organizácií a
správnych orgánov 13
10. Právne, správne a disciplinárne
sankcie 13

KAPITOLA II

STRUČNÝ PREHĽAD PROTIKORUPČNÝCH ZÁKONOV ...15

1. Protiprávne činy a sankcie 15
2. Sprísnenie boja proti korupcii 21
3. Medzinárodné dohovory 24
4. Účinnosť represie:
právomoc trestných súdov –
justičná spolupráca –
zverejňovanie informácií 26

KAPITOLA III

PREDPISY SKUPINY SÚVISIACE SO ŠIESTIMI OBCHODNÝMI PRAKTIKAMI, KTORÉ SA VYZNAČUJÚ RIZIKOM KORUPCIE 29

1. Dary a poskytnuté služby 29
2. Financovanie politickej činnosti 31
3. Patronát 32
4. Sponzorstvo 34
5. Využívanie služieb zástupcov a iných
tretích strán pri poskytovaní pomoci
a podpory obchodnej činnosti
("sprostredkovatelia") 35
6. Lobistické aktivity
(Zastupovanie záujmových skupín) ... 42

KAPITOLA IV

UŽITOČNÉ LINKY A ODKAZY 46

PRÍLOHA

ZVEREJŇOVANIE INFORMÁCIÍ O LOBISTICKEJ ČINNOSTI VO VZŤAHU K PREDSTAVITEĽOM FRANCÚZSKYCH POLITICKÝCH ORGANIZÁCIÍ A SPRÁVNÝCH ÚRADOV 48

ÚVODNÉ SLOVO

Okrem etického kódexu skupiny by som rád predstavil aj program dodržiavania zákonnosti v oblasti boja proti korupcii, ktorý bude slúžiť ako názorná a praktická príručka konania v obchodnom styku.

K sprísneniu boja proti korupcii prispeli mnohé prijaté zákony na národnej úrovni, ako i významné medzinárodné dohody, ktoré sa stretli s kladným prijatím podnikateľskej sféry. Nové zákony a dohody vyzývajú podniky k boju proti korupcii prostredníctvom vlastných programov dodržiavania zákonnosti.

V našej skupine sa vcelku pochopiteľne netoleruje žiadna forma korupcie. Budúcnosť skupiny závisí od stálej dôvery našich klientov, zamestnancov, akcionárov a partnerov vo verejnom a súkromnom sektore: rast a rozvoj našej skupiny zaručí jedine zodpovedný, transparentný a korektný vzťah so všetkými našimi spoluhráčmi.

Odmietanie všetkých foriem korupcie musí byť povinnosťou zásadného významu pre nás všetkých. V tejto súvislosti pripomínam najmä úlohu členov vedenia jednotlivých spoločností a prevádzkových jednotiek skupiny. Preto ich žiadam, aby sa s programom dodržiavania zákonnosti v oblasti boja proti korupcii dôsledne oboznámili, aby túto príručku sprístupnili širokému okruhu svojich zamestnancov a aby dohliadli na dodržiavanie pravidiel zákazu, prevencie a kontroly korupcie vo Francúzsku i v zahraničí.

Všetci si musíme uvedomiť, že v skupine sa porušovanie zákazu korupcie netoleruje. Tí, ktorí sa pravdepodobne stretnú so situáciami s rizikom korupcie, musia absolvovať školenie a pri riešení problému, ktorý sa môže vyskytnúť, nesmú ostať bez pomoci. Zamestnanci musia vedieť o možnosti obrátiť sa na svojich nadriadených, ktorí majú spolu s poverencom pre etiku povinnosť pomôcť svojim podriadeným pri riešení problémov a prijímaní správnych rozhodnutí.

Martin Bouygues,
predseda predstavenstva a generálny riaditeľ

KAPITOLA I

PROGRAM DODRŽIAVANIA ZÁKONNOSTI V OBLASTI BOJA PROTI KORUPCII

1 ÚČEL PROGRAMU DODRŽIAVANIA ZÁKONNOSTI

Program dodržiavania zákonnosti v oblasti boja proti korupcii dopĺňa článok 16 etického kódexu skupiny¹, ktorý vysvetľuje, že pri výkone činnosti skupiny, najmä počas rokovaní o zmluvách a pri plnení zmlúv vo verejnom i súkromnom sektore, sa v žiadnom prípade nesme vytvoriť priestor pre podplácanie, ovplyvňovanie, či podobné trestné konanie. Tento program je vyjadrením stanoviska a súvisiacich povinností a úloh skupiny v tejto oblasti.

Kapitola I tohto programu dodržiavania zákonnosti stanovuje pravidlá zverejňovania informácií a uplatňovania informačných, preventívnych, kontrolných a sankčných opatrení v oblasti boja proti korupcii vo Francúzsku a v zahraničí, ktoré sa majú povinne zaviesť do praxe na úrovni jednotlivých obchodných segmentov² skupiny na základe iniciatívy príslušných generálnych riaditeľov.

Kapitola II obsahuje veľmi stručný prehľad kľúčových ustanovení protikorupčných zákonov, vrátane vymedzenia trestného činu podplácania, ovplyvňovania a podobného protiprávneho konania. V tomto dokumente sa pojmom "korupcia" označujú všetky uvedené prejavy protiprávneho konania.

Kapitola III predstavuje pravidlá a odporúčania skupiny súvisiace so šiestimi obchodnými praktikami, ktoré sa vyznačujú potenciálnym rizikom výskytu korupcie.

2 STANOVISKO SKUPINY: NULOVÁ TOLERANCIA KORUPCIE

Korupčné praktiky sú v plnom rozsahu v rozpore s hodnotami a etickými zásadami skupiny. Preto je zakázané, aby sa členovia vedenia spoločností a zamestnanci vo vlastnej krajine alebo v zahraničí podieľali na konaní, ktoré nesie znaky pasívneho podplácania a aktívneho podplácania súkromných osôb alebo verejných činiteľov, či už priamo alebo cez sprostredkovateľa. Zároveň je zakázané tolerovať korupčné praktiky na strane podzhotoviteľov, spoluzhotoviteľov a ostatných partnerov. Zakázané je dopustiť sa i podobných trestných činov, akými je ovplyvňovanie, protekcionárstvo, nezákonné nadobudnutie majetku, pranie peňazí, a pod.

Skupina týmto vyjadruje veľmi jasný názor, že korupcia akéhokoľvek druhu sa ani vo verejnom ani v súkromnom sektore netoleruje, ale že sa naopak trestá sankciami, či už bola spáchaná vo Francúzsku alebo v zahraničí.

(1) V tomto programe dodržiavania zákonnosti sa pojmom "skupina" alebo "skupina Bouygues" označuje spoločnosť Bouygues SA a všetky spoločnosti a subjekty, ktoré sa riadia francúzskym alebo cudzím právnym poriadkom a ktoré sú priamo alebo nepriamo "ovládané" spoločnosťou Bouygues SA. Definíciu pojmu "ovládanie" obsahujú ustanovenia článkov L. 233-3 a L. 233-16 Obchodného zákonníka Francúzskej republiky (Code de Commerce) a primerane označuje ovládanie "de jure" i "de facto". Princípy stanovené v tomto dokumente automaticky platia pre všetky spoločnosti a subjekty, ktoré sú "spoločne ovládané". (2) V tomto dokumente sa pojmom "obchodný segment" označujú hlavné činnosti skupiny, ktoré sú ku dňu spracovania tohto dokumentu nasledovné: "Stavebníctvo" (Bouygues Construction), "Nehnuteľnosti" (Bouygues Immobilier), "Cestné staviteľstvo" (Colas), "Médiá" (TF1) a "Telekomunikácie" (Bouygues Telecom).

3 POVINNOSŤ ZROZUMITEĽNOSTI A STAROSTLIVOSTI

3.1 Povinnosť zrozumiteľnosti

Každý si musí uvedomiť, že korupcia je závažným trestným činom. Fyzická osoba alebo právnická osoba, ktorá je uznaná vinnou z trestného činu korupcie vo Francúzsku alebo v zahraničí, bude čeliť tvrdým sankciám a iným negatívnym následkom, ktorých dopad sa môže ešte zhoršiť, ak je súdne konanie vedené pre ten istý trestný čin vo viacerých štátoch.

Každé porušenie vnútroštátnych a/alebo medzinárodných predpisov, ktoré upravujú korupčné konanie, môže mať vážne následky pre skupinu:

- sťažaná dostupnosť bankových úverov a získavania prostriedkov na trhu;
- obmedzenie účasti vo verejnom a súkromnom obstarávaní;
- obmedzenie spôsobilosti podnikat' (uzatvorenie príslušnej spoločnosti skupiny alebo konfiškácia majetku, menovanie tretej osoby na výkon štátneho dohľadu nad činnosťou skupiny);
- poškodenie dobrého mena spoločnosti ako dôsledok medializácie prípadov podplácania a prijímania úplatkov a zverejnenia príslušných súdnych rozhodnutí;
- obmedzenie zdrojov v dôsledku vysokých peňažných trestov;

Každý si musí uvedomiť, že porušovateľ protikorupčných zákonov môže čeliť veľmi tvrdým trestnoprávnym sankciám (odňatie slobody a peňažný trest), ako i disciplinárnym potihom.

Vo Francúzsku napokon v zmysle zákona Sapin II*, ktorý nadobudol účinnosť 1. júna 2017, platí, že pokiaľ skupina neuplatňuje opatrenia a postupy uvedené v tomto programe dodržiavania zákonnosti, Protikorupčný úrad Francúzskej republiky môže uložiť povinnosť zaviesť do praxe program dodržiavania zákonnosti na náklady spoločnosti pod dohľadom Protikorupčného úradu Francúzskej republiky** v trvaní najviac päť rokov.

3.2 Povinnosť starostlivosti

Všetci členovia vedenia spoločností a ich zamestnanci sú povinní venovať riadnu a náležitú starostlivosť výkonu svojich pracovných činností. Niektoré z týchto činností sa vyznačujú potenciálnym rizikom porušovania protikorupčných zákonov, napr. využívanie služieb sprostredkovateľov, poskytovanie darov, pohostenia, príspevkov na politickú činnosť, príspevkov na všeobecne prospešné účely, tzv. urýchľovacie platby, lobovanie, atď. Preto je povinnosťou každého z nás venovať veľkú pozornosť dodržiavaniu programu dodržiavania zákonnosti v oblasti boja proti korupcii. V prípade otázok o zákonom postupe pri výkone našej činnosti sa treba obrátiť na právny odbor.

Všetci členovia vedenia spoločností a zamestnanci, ktorí sú poverení riadením prevádzkových jednotiek, by mali venovať zvýšenú starostlivosť vzťahom s partnermi (klientmi, priamymi dodávateľmi, spoluzhotoviteľmi, podzhotoviteľmi, poskytovateľmi služieb, poradcami, konzultantmi a sprostredkovateľmi). Členovia vedenia spoločností, ako i zamestnanci sú pri posudzovaní obchodných partnerov

(*) Zákon z 9. decembra 2016 o transparentnosti, boji proti korupcii a ekonomickej modernizácii

(**) Protikorupčný úrad Francúzskej republiky (Agence Française Anti-Corruption, AFA)

povinní uplatňovať postupy zavedené príslušným obchodným segmentom na základe mapy korupčných rizík. S osobitnou starostlivosťou treba napr. riešiť situácie, kedy klient presadzuje určitých podzhotoviteľov, spoluzhotoviteľov alebo ďalších partnerov. V takomto prípade je potrebné, aby vedenie spoločnosti a jej zamestnanci preverili a posúdili ich existujúce prepojenia na klienta, najmä na úrovni akcionárov. Ak protikorupčné zákony poruší partner skupiny, príslušné orgány verejnej moci by mohli dospieť k záveru, že vedenie danej spoločnosti alebo jej zamestnanec, príp. samotná spoločnosť skupiny, sú spolupáchateľom alebo sa podieľali na páchaní predmetného trestného činu.

Všeobecne platí, že vedenie spoločnosti a jej zamestnanci by nikdy nemali vstupovať do vzťahov s tretími stranami bez informácií o tom, aké činnosti tieto tretie strany vykonávajú. Vždy by mali získať dostatok informácií na to, aby sa uistili, že prijímajú záväzok voči spoľahlivému a čestnému partnerovi skupiny. Pri plnení povinnosti starostlivosti musia spoločnosti skupiny zabezpečiť, aby ich klienti, priami dodávatelia, konzultanti, sprostredkovatelia a partneri boli skutočnými a verejne uznávanými odborníkmi a neboli vedení na zoznamoch vylúčených alebo sankcionovaných subjektov, ktoré zverejňujú a pravidelne aktualizujú rôzne vnútroštátne orgány (napr. Štátna pokladnica Francúzskej republiky (Direction Générale du Trésor) a prípadne Protikorupčný úrad Francúzskej republiky (Agence Française Anti-Corruption), Úrad pre kontrolu zahraničných aktív Ministerstva financií USA (OFAC), britská Štátna pokladnica Jej Veličenstva, Ministerstvo zahranič-

ných vecí, Úrad pre zahraničie a Britské spoločenstvo národov) alebo medzinárodné organizácie (napr. OSN, Svetová banka, Európska únia a Interpol).

Spoločnosti skupiny sú povinné uskutočniť opatrenia na prevenciu a odhalovanie korupcie, ktoré sú vhodné prispôbené špecifikám ekonomického odvetvia a regiónu, v ktorom pôsobia.

Osobitnú starostlivosť vedenia spoločnosti a zamestnancov si vyžadujú situácie, kedy tretia strana navrhuje použiť "neprehľadné", či "nezvyčajné" finančné alebo právne nástroje a prostriedky na zriadenie prevádzky, realizáciu projektu, uzavretie transakcie alebo realizáciu platby.

Nasledujú príklady takýchto nástrojov a prostriedkov, ktoré sú varovnými signálmi, o ktorých treba okamžite informovať právne oddelenie a finančné oddelenie:

- určité typy subjektov, napr. trustová spoločnosť, francúzsky typ trustovej spoločnosti (fiducie), nadácie, spoločnosti založené v tzv. daňových rajoch, offshorové finančné centrá, účty vedené v bankách s domicilom v takýchto centrách;
- nezvyčajné spôsoby alebo formy platby, napr. zápočet, platba tovarom, platba v hotovosti, platba nekonvertibilnými menami, atď., najmä keď sú bez priameho prepojenia na štát, kde sa služba poskytuje;
- zmluvne stanovená voľba práva, právneho poriadku alebo miesta arbitráže, ktoré nie je medzinárodné uznávané, resp. sa nachádza v štáte s nízkym indexom vnímania korupcie.

4 ZODPOVEDNOSŤ VEDENIA SPOLOČNOSTI – POSTAVENIE VEDENIA SPOLOČNOSTI

4.1 Medzi základné kompetencie členov vedenia každej spoločnosti skupiny patrí zavedenie zákazu korupčných praktík a uplatňovanie informačných, preventívnych, kontrolných a sankčných opatrení v tejto oblasti.

Program dodržiavania zákonnosti v oblasti boja proti korupcii predstavuje súbor všeobecných pravidiel, ktoré sú členovia vedenia spoločností povinní dodržiavať, presadzovať a uplatňovať.

Členov vedenia spoločností upozorníme na sprísňovanie boja proti korupcii. V Európe je na čele tohto trendu Spojené kráľovstvo. Za ním nasleduje Francúzsko, ktoré koncom roku 2016 zriadilo národný Protikorupčný úrad s cieľom kontrolovať prípravu a uplatňovanie programu ôsmich základných opatrení na odhaľovanie a prevenciu korupcie, vrátane protikorupčných zásad konania, ktoré sú obchodné spoločnosti povinné prijať a uplatňovať. V prípade, že spoločnosti, resp. ich vedenie, nebudú tieto opatrenia uskutočňovať, Protikorupčný úrad má právo uložiť im pokutu až do výšky 200 tis. € pre fyzické osoby a 1 mil. € pre právnické osoby.

4.2 Členovia vedenia spoločnosti a štatutárnych orgánov sú preto povinní prijať opatrenia na prevenciu a odhaľovanie korupčného konania a ovplyvňovania páchaného na území Francúzska alebo v zahraničí a pritom vyjadriť jasné stanovisko k záväznosti programu, jeho dodržiavania a uplatňovania.

V tomto smere sú všetci členovia výkonného vedenia spoločnosti, štatutárnych orgánov a obchodného vedenia spoločností skupiny (napr. predstavenstva, výkonných výborov, riadiacich výborov, atď.) povinní písomne sa zaviazat' k dodržiavaniu protikorupčných zásad a uplatňovaniu programu dodržiavania zákonnosti vo forme, ktorá je najvhodnejšia pre daný obchodný segment a jeho organizačnú štruktúru. Tento pevný záväzok musí byť jednoznačne vyjadrený a všeobecne známy.

Záväzok voči dodržiavaniu protikorupčných zásad sa musí pravidelne každé dva roky obnovovať, aby si udržal neustálu pozornosť a záujem všetkých, ktorých sa týka. Opakované prijímanie záväznosti dodržiavania protikorupčných zásad by malo slúžiť ako pripomienutie si členov vedenia spoločnosti a zamestnancov, aký má význam boj proti korupcii v činnosti spoločnosti.

5 FUNKCIA POVERENCA PRE OBLASŤ DODRŽIAVANIA ZÁKONNOSTI

5.1 Určený poverenec pre etiku na úrovni každého obchodného segmentu je menovaný do funkcie poverenca pre oblasť dodržiavania zákonnosti s mandátom zaviesť a prakticky uskutočňovať program dodržiavania zákonnosti.

Poverenec pre oblasť dodržiavania zákonnosti nemôže zmeniť základný obsah programu dodržiavania zákonnosti na úrovni jednotlivých obchodných segmentov, avšak po posúdení rizík môže jeho obsah doplniť, objasniť alebo rozšíriť tak, aby bol opodstat-

nený, aby odrážal špecifiká daného obchodného segmentu a zvyšoval efektívnosť programu dodržiavania zákonnosti. Všetky také úpravy sú povolené iba na úrovni obchodného segmentu, nie sú povolené na úrovni jednotlivých dcérskych spoločností. Doplnenie programu sa stáva jeho súčasťou a preto podlieha predchádzajúcemu súhlasu poverenca skupiny pre oblasť dodržiavania zákonnosti.

5.2 Vo všetkých hlavných subjektoch obchodného segmentu je pre poverenca pre oblasť dodržiavania zákonnosti kontaktnou osobou riaditeľ právneho odboru (a/alebo riadne poverený zamestnanec právneho oddelenia).

5.3 Vedenie spoločnosti a jej štatutárne orgány sú povinné poskytnúť potrebné prostriedky na boj proti porušovaniu etických zásad, napr. zdroje potrebné pri vyšetrovaní. Poverenec pre oblasť dodržiavania zákonnosti a právne oddelenie musí mať udelené oprávnenie na efektívne uplatňovanie programu a k tomu potrebné prostriedky.

Pri zabezpečovaní efektívnosti programu dodržiavania zákonnosti sa môže poverenec pre oblasť dodržiavania zákonnosti a riaditeľ právneho oddelenia obrátiť s podnetom alebo žiadosťou o prijatie opatrenia na štatutárne orgány spoločnosti.

6 OBOZNAMOVANIE A VZDELÁVANIE

6.1 Oboznamovanie

V rámci celého obchodného segmentu platí povinnosť poskytovať informácie o programe dodržiavania

zákonnosti pre potrebu klientov, priamych dodávateľov, podzhotoviteľov, spoluzhotoviteľov, sprostredkovateľov a partnerov v rozsahu stanovenom príslušným obchodným segmentom. V zmysle uvedených pokynov musí byť program dodržiavania zákonnosti dostupný všetkým zamestnancom v elektronickej forme.

Poverenec pre oblasť dodržiavania zákonnosti je povinný:

- posilať členom vedenia spoločnosti a zamestnancom interné oznámenia o postupoch, ktoré sa zavádzajú v príslušnom obchodnom segmente s osobitným dôrazom na oblasť boja proti korupcii;
- posilať členom vedenia spoločnosti a zamestnancom obchodného segmentu informačné obehníky a upozornenia s obsahom aktuálnych informácií (napr. v oblasti najnovších predpisov, francúzskej alebo cudzej zákonnej úpravy precedentného práva, odporúčania alebo vyjadrenia Protikorupčného úradu Francúzskej republiky alebo OECD, protikorupčné zákony, špecifické problémy v krajine súčasného alebo plánovaného pôsobenia obchodného segmentu);
- ak má obchodný segment dôkaz o tom, že klient, priamy dodávateľ, podzhotoviteľ, spoluzhotoviteľ, konzultant, sprostredkovateľ alebo partner nedosahujú potrebnú úroveň bezúhonnosti a čestnosti, poverenec pre oblasť dodržiavania zákonnosti postúpi získané varovné informácie tým, ktorí by sa mohli dostať do kontaktu s dotknutou osobou;
- zabezpečiť, aby právne oddelenie obchodného segmentu vždy malo k dispozícii informácie, ktoré by mohli

byť potrebné pre členov vedenia spoločnosti alebo zamestnancov.

Všetci členovia vedenia spoločnosti a vedúci prevádzkových jednotiek, oddelení odbytu alebo nákupu musia svojim podriadeným pravidelne pripomínať program dodržiavania zákonosti a v ňom uvedených zákazov.

Minimálne raz ročne sa všetci poverenci pre oblasť dodržiavania zákonosti na úrovni skupiny a obchodných segmentov stretnú, vymenia si informácie o osvedčených postupoch v oblasti uplatňovania tohto programu v praxi.

6.2 Vzdelávanie

Všetci členovia vedenia spoločnosti, riadiaci zamestnanci a zamestnanci, ktorí sú vystavení riziku korupcie alebo ovplyvňovania, najmä tí, ktorí sa podieľajú na získavaní zmlúv a zúčastňujú sa rokovaní o zmluvách alebo vykonávajú činnosti nákupu vo svojej spoločnosti, resp. tí, ktorých spoločnosti pôsobia v ekonomických odvetviach či regiónoch, ktoré sú vyznačené na mape korupčných rizík – musia poznať a rozumieť protikorupčným zákonom a predpisom, ako i rizikám, ktoré vyplývajú z ich porušovania. Každý obchodný segment si preto zostavuje a uskutočňuje vlastný program školení so zameraním na korupčné riziká, ktoré sú špecifické pre ekonomické odvetvie a región pôsobenia danej organizácie. Obsah týchto školení musí zahŕňať nasledovné prvky:

- všeobecné aspekty dodržiavania protikorupčných zásad usporiadané do školiacich modulov, ktoré sú určené pre všetky spoločnosti skupiny, pričom sú upravené podľa potrieb rôznych kategórií zamestnancov. Táto

zložka vzdelávania umožní príslušným zamestnancom porozumieť pojmu korupčné praktiky a objasní im zmysel preventívnych opatrení, právnych, správnych či disciplinárnych sankcií, ktoré sa uplatňujú v prípade porušenia predpisov;

- jednoduchý skrátený všeobecný modul vzdelávania, ktorý bude formou e-learningu dostupný prostredníctvom intranetu v zmysle interných postupov obchodného segmentu v oblasti vzdelávania. Tento modul musí byť praktický, upravený podľa špecifik príslušného obchodného segmentu a zrozumiteľný pre všetkých zamestnancov. Vzdelávacie program musí obsahovať aj odkazy na tento dokument a informačné oznámenia, ktoré vydáva poverenec pre oblasť dodržiavania zákonosti uvedené v bode 6.1. Zamestnancom treba neustále pripomínať význam pravidelného štúdia tohto e-learningového programu na intranete.
- konkrétny obsahovo podrobnejší školiaci modul pre členov vedenia spoločnosti, riadiacich zamestnancov a zamestnancov, ktorí sú najviac vystavení riziku korupcie a ovplyvňovania, najmä pre tých, ktorí môžu očakávať pracovné zaradenie v štátoch s dosiahnutým počtom bodov 50 podľa indexu vnímania korupcie organizácie Transparency International (pozri posledné zverejnené výsledky indexu a tiež stranu 46) („rizikové štáty“). Preto do roka po vymenovaní do svojej funkcie sa zamestnanci poverení riadením dcérskej spoločnosti, príp. podobnej organizačnej jednotky (závod, pobočka, projekt, prevádzka, atď.) alebo zamestnanci s obchodným pracovným zaradením (súčasťou ktorého

je kontakt s klientmi, dodávateľmi, podzhotoviteľmi, spoluzhotoviteľmi a partnermi) alebo s pracovným zariadením na oddelení nákupu sú povinní absolvovať školenie o protikorupčných zásadách pod vedením, príp. pod záštitou poverenca pre oblasť dodržiavania zákonnosti príslušného obchodného segmentu. Poverenec pre oblasť dodržiavania zákonnosti vyberie najvhodnejšiu vzdelávaciu metódu a rozhodne, či zamestnanci budú absolvovať aj opakovacie školiace kurzy zamerané na upevnenie znalostí a posúdenie aktuálnych rizík. Členovia vedenia spoločnosti a zamestnanci, ktorí môžu očakávať umiestnenie v rizikovitom štáte, musia byť skúsenými profesionálmi a pred preradením sú povinní absolvovať špeciálne opakovacie vzdelávanie v oblasti protikorupčných zásad vo forme, ktorá sa v danom obchodnom segmente vníma ako najpriateľnejšia. Ich príprava by sa mala týkať najmä príslušných vnútroštátnych pravidiel a predpisov. Zamestnanci dostanú kontaktné údaje riaditeľov právnych odborov, ktorí sú poverení riadením tejto agencie v danom regióne.

7 PREVENCIA A ODHAĽOVANIE KORUPCIE

7.1 Úloha vedenia spoločnosti

Všetci členovia vedenia spoločnosti, ktorí sú poverení prevádzkovým riadením organizačných zložiek skupiny (dcérskych spoločností, pobočiek, závodov, atď.), majú povinnosť zaviesť do praxe vhodné opatrenia a postupy na prevenciu a odhaľovanie korupcie a zabezpečiť ich efektívne uplatňovanie. V niektorých štátoch, vrátane Francúzska po prijatí zákona Sapin II,

je možné, aby spoločnosť a jej vedenie niesli osobnú zodpovednosť v prípade, že sa preventívne opatrenia a postupy neuplatňujú a nedodržiajú.

7.2 Úloha a odbornosť právnych oddelení

Okrem kompetencií vyplývajúcich z programu dodržiavania zákonnosti sú právne oddelenia skupiny zodpovedné aj za organizáciu vzdelávania a prijímanie preventívnych opatrení v oblasti osvedčených obchodných postupov. Napríklad, právne oddelenia by mali dôkladne kontrolovať všetky zmluvy, či obsahujú primerané vyhlásenia a ručenia, záväzky a výpovedné doložky nevyhnutné pri prevencii korupcie.

Na právnom oddelení každého obchodného segmentu musí pracovať aspoň jeden špecialista na odvetvie protikorupčného práva. Právne oddelenia musia mať zároveň možnosť využiť služby expertov v trestnoprávných veciach, zoznam ktorých vedie poverenec pre oblasť dodržiavania zákonnosti obchodného segmentu.

7.3 Úloha oddelení financií a účtovníctva

Zásady finančných operácií skupiny predstavujú súbor finančných a účtovných postupov (vrátane vnútorných účtovných kontrol), ktoré zostavujú a uplatňujú finančné oddelenia skupiny. Úlohou týchto zásad je znižovať mieru rizika skupiny a hlavne využívanie platobných systémov na podvodné alebo korupčné účely.

Otváranie bankových účtov, udeľovanie podpisového práva a vydávanie kreditných kariet, kontrola faktúr (najmä sprievodných dokladov poskytovaných služieb), ako i realizácia

platieb rôzneho druhu sa riadia primeranými postupmi.

Všetky uvedené kontrolné mechanizmy sú určené na to, aby sa podnikové knihy, záznamy a účty nepoužívali na zakrývanie korupčných praktík alebo ovplyvňovanie.

Pri prevencii a odhaľovaní korupcie zohráva významnú úlohu každý zamestnanec dotknutých oddelení. Všetci si musia uvedomovať potrebu svedomito dodržiavať zavedené postupy, aby sa predchádzalo nezákonnému konaniu. Všetci musia vedieť o nulovej tolerancii porušovania zákonných postupov. Na oblasť platieb sa vzťahujú tri základné princípy: schválenie platby vyžaduje minimálne dva podpisy, podpisujúce osoby musia byť spôsobilé na posudzovanie oprávnenosti a náležitosti platby a musia mať s uvedenými postupmi skúsenosť a platby sa nesmú realizovať bez zodpovedajúceho schválenia.

7.4 Delegovanie právomoci – zastupovanie

Pri delegovaní právomoci na zamestnancov poverených riadením subjektov, organizačných jednotiek alebo projektov, príp. tých, ktorí sú oprávnení prijímať finančné záväzky alebo pracujú na oddeleniach nákupu alebo odbytu je potrebné presne vymedziť povinnosti poverených osôb v oblasti dodržiavania protikorupčných zákonov a zákazu účasti na korupčných praktíkách, či podobnom protiprávnom konaní.

7.5 Pracovná zmluva – vnútropodnikové predpisy

V rozsahu danom pracovno-právnu legislatívou sa odporúča, aby pracovné zmluvy, ktoré dcérske

spoločnosti skupiny uzatvárajú so zamestnancami poverenými riadením dcérskych spoločností, organizácií, projektov, odbytových zložiek, resp. oddelení nákupu, obsahovali ustanovenie o zákaze používania korupčných praktík.

Každý obchodný segment musí navyše v rámci svojich kompetencií zabezpečiť integráciu programu dodržiavania zákonnosti na úrovni všetkých organizácií obchodného segmentu do príslušných vnútorných smerníc, čomu musí predchádzať konzultácia so zástupcami zamestnancov, pokiaľ to vyžadujú platné právne predpisy.

7.6 Mapa korupčných rizík

Každý obchodný segment pripravuje mapu rizík, ktorá mu slúži na identifikáciu, analýzu a hodnotenie miery rizika vlastných organizácií voči hrozbám korupcie zvonku organizácie. Mapa rizík by mala odrážať osobitosti ekonomických odvetví a regiónov, v ktorých pôsobia jednotlivé organizácie obchodného segmentu.

Materská spoločnosť skupiny zostavuje spoločnú mapu korupčných rizík na základe máp korupčných rizík, ktoré pripravujú jednotlivé obchodné segmenty.

Poverenec pre etiku na úrovni obchodného segmentu zabezpečuje každoročnú aktualizáciu mapy korupčných rizík, ktorá sa predkladá materskej spoločnosti na aktualizáciu spoločnej mapy korupčných rizík skupiny.

Poverenec pre etiku na úrovni obchodného segmentu využíva mapu korupčných rizík na novelizáciu, prípadne prispôsobenie plánov vnútornej kontroly a hodnotenia.

7.7 Postupy posudzovania partnerov

Všetky obchodné segmenty uplatňujú postupy na posúdenie pomerov svojich klientov, priamych dodávateľov, konzultantov, sprostredkovateľov a ďalších partnerov na základe mapy korupčných rizík.

Postupy, ktoré obchodný segment uplatňuje na zabezpečenie súladu svojej činnosti s protikorupčnými predpismi, musia byť účinné a opodstatnené pre prípad kontroly orgánov verejnej moci, najmä Protikorupčného úradu Francúzskej republiky.

Poverenec pre etiku na úrovni obchodného segmentu v spolupráci s riaditeľmi príslušných organizačných jednotiek spoločnosti musí preto zabezpečiť, aby všetky organizácie obchodného segmentu boli v súlade s mapou korupčných rizík spôsobilé:

- uskutočniť proces hodnotenia partnera pred uzatvorením obchodného vzťahu s klientom, priamym dodávateľom, podzhotoviteľom, spoluzhotoviteľom, konzultantom, sprostredkovateľom a inými partnermi
- uskutočňovať pravidelné kontrolné hodnotenia svojich obchodných partnerov po dobu trvania obchodného vzťahu a
- ak sa ešte takéto hodnotenie neuskutočnilo, uskutočniť hodnotenie všetkých klientov, priamych dodávateľov, podzhotoviteľov, spoluzhotoviteľov, konzultantov, sprostredkovateľov a ďalších partnerov, s ktorými sú už obchodné vzťahy nadviazané.

Tento hodnotiaci postup by mal vychádzať zo súpisu, ktorý pripravuje poverenec pre etiku na úrovni

obchodného segmentu a ktorý stanovuje najmä:

- rozsah výkonu povinnej starostlivosti („poznaj svojho klienta“), kontrolu súpisu sankcií podľa mapy korupčných rizík;
- vnútropodnikové služby, nástroje a zdroje (program na preverovanie subjektov, právne služby na úrovni obchodného segmentu, externí poradcovia a poskytovatelia služieb, atď.), ktorých služby môže spoločnosť pri vykonávaní hodnotení partnerov využívať.

Pre potreby evidencie vykonaných opatrení náležitej starostlivosti sa na úrovni obchodného segmentu vedie po dobu najmenej 10 rokov, resp. primerane dlhú dobu, archív všetkých hodnotených subjektov, vrátane sprievodnej dokumentácie (konzultácie, stanoviská, výsledky prieskumov, atď.), ktoré potvrdzujú bezúhonnosť a česťnosť klienta, priameho dodávateľa, podzhotoviteľa, spoluzhotoviteľa, konzultanta, sprostredkovateľa a iných partnerov.

Podobné hodnotiace postupy zavedie poverenec skupiny pre etiku aj na úrovni materskej spoločnosti.

7.8 Audit dodržiavania zákonnosti

V súlade s podmienkami, ktoré stanovujú jednotlivé obchodné segmenty v spolupráci s poverencom pre oblasť dodržiavania zákonnosti, platí povinnosť uskutočniť audit obchodného segmentu v oblasti dodržiavania platnej legislatívy a programu dodržiavania zákonnosti:

- na začiatku všetkých veľkých projektov, resp. najneskôr po uzatvorení príslušnej zmluvy alebo významných

transakcií (kúpa alebo predaj spoločnosti, zmluva o spolupráci alebo o združení, atď.);

- na začiatku prevádzkovania novej činnosti;
- pri otvorení prevádzky v novom štáte, najmä, pokiaľ tento štát nemá v oblasti korupcie dobré meno, na čo musí upozorniť poverenec pre oblasť dodržiavania zákonnosti na úrovni obchodného segmentu vedenie príslušnej spoločnosti v danom štáte.

7.9 Akvizície obchodných spoločností

V rámci výkonu povinnej starostlivosti, ktorá predchádza samotnému nadobudnutiu spoločnosti, si treba osobitne preveriť, či cieľová spoločnosť spĺňa požiadavky stanovené v protikorupčných predpisoch. Predávajúci musí poskytnúť všeobecné alebo konkrétne záruky, na ktoré sa nadobúdateľ môže v prípade potreby odvolať (nakoľko cieľová spoločnosť bude naďalej znášať riziko sankcií za nedovolené postupy používané pred akvizíciou), pokiaľ nie je inak výslovne dohodnuté, zdôvodnené a dohliadané zo strany vedenia obchodného segmentu v spolupráci s príslušným poverencom pre etiku. Vedenie novonadobudnutej spoločnosti zabezpečí preverenie informácií získaných počas výkonu povinnej starostlivosti, ako i okamžité uplatňovanie opatrení stanovených v programe dodržiavania zákonnosti.

7.10 Podanie podnetu na vedenie organizačnej jednotky

Členovia vedenia spoločnosti alebo jej zamestnanci, ktorí majú podozrenie o možnom korupčnom riziku určitého

postupu, by sa mali obrátiť na svojho nadriadeného alebo príslušné právne oddelenie. V prípade vedomosti o tom, že určitý postup by sa mohol vnímať ako korupčný, treba o tom okamžite informovať svojho nadriadeného alebo právne oddelenie.

7.11 Oznamovanie protispoločenskej činnosti

Členovia vedenia spoločnosti a zamestnanci môžu využívať aj vnútorný systém vybavovania podnetov opísaný v etickom kódexe skupiny.

Tento vnútorný systém vybavovania podnetov zodpovedá požiadavkám stanoveným Úradom na ochranu údajov Francúzskej republiky (CNIL), príp. podobným regulačným nástrojom zavedeným v príslušnom štáte, ako i ustanoveniam etického kódexu skupiny. Systém sa uplatňuje pri skutkoch podplácania a prijímania úplatku. Výskyt, či podozrenie z výskytu takehoto konania by sa v zásade mali oznamovať poverencovi pre etiku príslušného obchodného segmentu, ktorý je určeným príjemcom v zmysle zákona Sapin II. Ak je oznamovateľ presvedčený, že predmetná situácia prekračuje rámec obchodného segmentu, podnet môže výnimočne podať poverencovi skupiny pre etiku namiesto poverencovi pre etiku na úrovni segmentu.

Postup podávania, prijímania a spracovania podnetov o protispoločenskej činnosti je stanovený v etickom kódexe a jeho prílohe s názvom „Systém vybavovania podnetov o protispoločenskej činnosti“.

KONTROLA A INTERNÉ HODNOTENIE

8.1 Úloha vedenia spoločnosti

Všetci členovia vedenia spoločnosti, ktorí sú zodpovední za prevádzkové riadenie činnosti organizačných zložiek skupiny (dcérskych spoločností, pobočiek, závodov, atď.), sú povinní zabezpečiť dodržiavanie zákonnosti na úrovni svojich organizačných zložiek, uskutočňovať zodpovedajúce kontroly, reagovať na podnety o protispoločenskej činnosti a využívať kontrolné a hodnotiace techniky, ktoré sú zavedené v rámci skupiny alebo obchodného segmentu. Podrobnosti o týchto technikách sú uvedené nižšie.

8.2 Referenčná príručka vnútornej kontroly skupiny

Témou boja proti korupcii sa osobitne zaoberá referenčná príručka vnútornej kontroly skupiny. Obchodný segment môže do príručky v prípade potreby doplniť vlastné ustanovenia v snahe zvýšiť efektívnosť určitej oblasti programu dodržiavania zákonnosti.

Efektívnosť programu sa každoročne kontroluje formou samohodnotenia podľa princípov vnútornej kontroly, ktoré sa uplatňuje v obchodných segmentoch a ich dcérskych spoločnostiach.

V prípade, že sa v priebehu samohodnotenia odhalia nedostatky uplatňovania programu dodržiavania zákonnosti, zostaví sa akčný plán na zaistenie okamžitej nápravy.

8.3 Interné alebo externé audity

Pri výkone pravidelných alebo mimoriadnych interných auditov by mali oddelenia auditu v spolupráci s

poverencom pre oblasť dodržiavania zákonnosti a podľa potreby i externých právnikov a ostatných poskytovateľov služieb pravidelne overovať, či jednotlivé prevádzky skupiny dodržiujú zásady stanovené v programe dodržiavania zákonnosti a referenčnej príručke vnútornej kontroly skupiny a obchodných segmentov. Súčinnosť s oddeleniami interného auditu je povinnosťou všetkých.

Závery správy z interného auditu sa predkladajú výboru pre etiku, spoločenskú zodpovednosť a patronát na úrovni obchodného segmentu a podľa potreby sa zohľadnia pre zvýšenie účinnosti programu dodržiavania zákonnosti a iných mechanizmov, ktoré sa uplatňujú pri riadnom plnení programu.

Pokiaľ ide o odhaľovanie korupčných praktík, najmä v prípade dôvodného podozrenia z trestuhodného správania, má skupina a/alebo jej obchodný segment možnosť využiť služby externých auditorských spoločností.

8.4 Ročné hodnotenia

Uskutočňovanie programu dodržiavania zákonnosti a náležitá starostlivosť a pozornosť venovaná oblasti prevencie korupcie sú nástroje, ktoré sa zohľadňujú pri ročnom hodnotení členov vedenia spoločnosti a vedúcich zamestnancov (napr. neplnenie opatrení na prevenciu a odhaľovanie korupcie v priebehu hodnoteného obdobia má nepriaznivý vplyv na hodnotenie členov vedenia spoločnosti alebo vedúcich zamestnancov).

8.5 Zverejňovanie informácií

V rámci plnenia povinnosti zverejňovať informácie v zmysle francúzskej právnej úpravy v oblasti spoločenskej

zodpovednosti jednotliví poverenci pre oblasť dodržiavania zákonnosti na úrovni obchodných segmentov predkladajú poverencovi skupiny pre etiku výročnú správu o uplatňovaní programu. V správe uvádzajú súpis realizovaných alebo plánovaných zlepšení, informácií, ktoré boli sprístupnené, počet vzdelávacích aktivít v obchodnom segmente v priebehu roka a počet účastníkov vzdelávania. Výročné správy sa predkladajú výboru pre etiku na úrovni obchodného segmentu a výboru pre etiku, spoločenskú zodpovednosť a patronát pri predstavenstve spoločnosti Bouygues SA. Správa by mala obsahovať aj informácie o akčných plánoch, ktoré sa zostavujú následne po vykonaní kontrol a auditov podľa bodov 8.2 a 8.3. tohto dokumentu. Informácie o akčných plánoch sa predkladajú aj účtovnému výboru na úrovni každého obchodného segmentu.

9 ZVEREJŇOVANIE INFORMÁCIÍ O LOBISTICKEJ ČINNOSTI VO VZŤAHU K PREDSTAVITEĽOM FRANCÚZSKYCH POLITICKÝCH ORGANIZÁCIÍ A SPRÁVNÝCH ORGÁNOV

Obchodné segmenty zriaďujú mechanizmus určený na včasné zverejňovanie informácií v zmysle francúzskych právnych predpisov a pomocou neho informujú Vrchný úrad pre transparentnosť vo verejnom živote (*Haute Autorité pour la Transparence de la Vie Publique* – HATVP) o lobistickej činnosti vo vzťahu k predstaviteľom francúzskych politických organizácií a správnych orgánov, konkrétne informujú o všetkých predstaviteľoch

záujmových skupín a lobistoch, ktorí pôsobia v okruhu ich činnosti.

Obchodné segmenty sú obzvlášť povinné dodržiavať pokyny uvedené v prílohe tohto dokumentu.

10 PRÁVNE, SPRÁVNE A DISCIPLINÁRNE SANKCIE

10.1 Sankcie za nedostatočnú prevenciu korupcie

V prípade nedostatku prevencie korupcie môže Protikorupčný úrad Francúzskej republiky vydať na základe posúdenia závažnosti tohto nedostatku výzvu spoločnosti alebo podať podnet na výbor úradu pre sankcie. Výbor pre sankcie môže uložiť spoločnosti a jej zástupcom povinnosť upraviť interné postupy na dodržiavanie zákonnosti. Úrad môže zároveň uložiť pokutu vo výške až 200 tis. € pre člena vedenia spoločnosti a peňažný trest vo výške až 1 mil. € pre spoločnosť.

Člen vedenia spoločnosti je povinný zaplatiť peňažný trest, ktorý mu uložil úrad a ktorý v žiadnom prípade nemôže v žiadnej forme a podobe zaplatiť spoločnosť.

Aj súd môže uložiť povinnosť spoločnosti, ktorá porušuje povinnosti voči opatreniam na prevenciu korupcie, aby na vlastné náklady zaviedla program dodržiavania zákonnosti pod dozorom a dohľadom Protikorupčného úradu Francúzskej republiky v trvaní až päť rokov.

10.2. Sankcie – riešenie prípadov korupcie

Ak spoločnosť skupiny odhalí korupčné konanie prostredníctvom vlastných kontrolných mechanizmov,

v prvom rade by mala overiť zistené skutočnosti a poradiť sa s internými a externými konzultantmi a až potom podniknúť právne kroky, napr. podanie žaloby.

Členom vedenia spoločnosti a jej zamestnancom, ktorí porušili ustanovenia programu dodržiavania zákonnosti alebo sa podieľali na korupcii, hrozí trest, napr. ukončenie ich funkcie vo vedení spoločnosti, disciplinárna sankcia, rozviazanie pracovného pomeru, príp. až návrh na začatie súdneho konania.

Členovia vedenia spoločnosti a jej zamestnanci sú povinní uhradiť peňažný trest a iné finančné sankcie, ktorý im uloží súd.

Spoločnosť musí prestať využívať obvyklý postup a z vlastnej iniciatívy zabezpečiť nápravu, čím vytvorí poľahčujúce okolnosti svojho konania.

Spoločnosť je povinná ukončiť všetky vzťahy, najmä zmluvné, s podzhotoviteľom, spoluzhotoviteľom alebo iným partnerom, ktorý bol zapojený do korupcie.

V priebehu vyšetrovania je spoločnosť povinná spolupracovať a poskytnúť plnú súčinnosť. Marenie vyšetrovania je trestným činom.

Ak spoločnosť čelí obvineniu z korupcie, je potrebné poradiť sa s internými aj externými konzultantmi a rozhodnúť o možnosti uzavrieť tzv. dohodu so štátom vo verejnom záujme ("*Convention judiciaire d'intérêt public*").

(1) *Zodpovedá „Dohode o odložení trestného stíhania“ podľa angloamerického práva.*

KAPITOLA II

STRUČNÝ PREHĽAD PROTİKORUPČNÝCH ZÁKONOV

1 PROTIPRÁVNE ČINY A SANKCIE

Nasledujúca kapitola popisuje iba ustanovenia francúzskeho protikorupčného zákona, nakoľko sa nemôže venovať právnej úprave viacerých štátov. Francúzska legislatíva je po prijatí zákona Sapin II veľmi podobná legislatíve ostatných štátov a možno ju preto považovať za ukážkový príklad.

Definícia protiprávnych činov

ČO JE PODPLÁCANIE?

„Aktívne podplácanie“ je ponuka, sľub, poskytnutie alebo súhlas s poskytnutím neoprávnenej výhody francúzskemu štátnemu príslušníkovi alebo zahraničnej verejnej alebo súkromnej spoločnosti alebo fyzickej osobe (napr. zvolenému zástupcovi na národnej alebo miestnej úrovni, štátnemu úradníkovi, členovi medzinárodnej organizácie, členovi vedenia spoločnosti alebo zamestnancovi spoločnosti, nákupcovi, zástupcovi odborárskej organizácie, atď.), aby konal alebo sa zdržal konania pri výkone svojich úradných povinností v prospech páchatela tohto činu.

„Pasívne podplácanie“ je prijímanie alebo žiadanie neoprávnenej výhody, aby konal alebo sa zdržal konania v prospech páchatela tohto činu.

Trestné činy korupcie sa považujú za dokonané aj vtedy, ak:

- nedôjde k skutočnému vyplateniu alebo poskytnutiu výhody;
- v zásade nie je prejavovaný súhlas druhej strany;
- čin podplácania je vykonaný cez sprostredkovateľa;
- nepotvrdí sa podvodný úmysel;
- ponúkaná výhoda nie je peňažnej povahy, ale v naturáliách: napr. poukážka na kúpu tovaru, zamestnanie príbuzného osoby, ktorá sa upláca, letenky, dovolenky, zákazky na vykonanie prác, atď.
- úplatok je v prospech alebo vyžiadaný členom vedenia alebo zamestnanca súkromnej spoločnosti.

Ak sa spoločnosť skupiny stane obeťou praktík, ktoré zakladajú skutkovú podstatu neoprávneného vynútenia finančných prostriedkov, príp. podobného konania (ekonomické zneužívanie, napr. zneužitie moci, ktoré závažným a podstatným spôsobom zhoršuje schopnosť spoločnosti plniť si svoje základné povinnosti), musí proti takýmto praktikám bojovať s využitím všetkých k tomu dostupných právnych prostriedkov. Ak tak nemôže konať, musí uplatniť opravný prostriedok alebo prijať primerané opatrenia.

SÚ TZV. URÝCHĽOVACIE PLATBY KORUPCIOUS?

Tzv. „urýchľovacie platby“ sú spravidla drobné platby, ktorú sú zapla-

tené alebo ich žiadajú nižší úradníci verejnej správy na zaistenie alebo urýchlenie bežného administratívneho postupu (napr. prečlenie tovaru, získanie víz, povolení, atď.). Výška platby sa stanoví podľa miestnych pomerov na čiastku, ktorú platiteľ považuje za rozumnú, pričom môže ísť o veľmi vysokú sumu vzhľadom na miestny priemerný zárobok.

Dohovor OECD¹ nepovažuje tzv. urýchľovacie platby za úplatkárstvo, avšak odporúča, aby štáty „bojovali“ proti tomuto korozívnemu javu. V Spojených štátoch sa tzv. urýchľovacie platby tolerujú, avšak požiadavky na dodržanie ich súladu so zákonnosťou sú čoraz reštriktívnejšie. Dohovor OSN² vo svojej definícii podplácania neuvádza výnimku pre tzv. urýchľovacie platby. A čo je dôležitejšie, stále viac štátov, vrátane Francúzska a Spojeného kráľovstva, zastáva jednoznačný názor, že tzv. urýchľovacie platby sú korupčným konaním a trestným činom. Program OSN Odolať (Resist) vyzýva obchodné spoločnosti, aby neposkytovali tzv. urýchľovacie platby, pokiaľ nie je ohrozená bezpečnosť ich zamestnancov.

Podľa názoru skupiny sa tzv. urýchľovacie platby, ktoré vychádzajú z podnetu členov vedenia spoločnosti alebo jej zamestnancov s cieľom získať neoprávnenú výhodu, nebudú tolerovať, okrem prípadov, ktoré súvisia so skutočne závažným, bezprostredným ohrozením života, bezúhonnosti alebo bezpečnosti člena vedenia spoločnosti alebo jej zamestnanca.

ČO JE OVPLYVŇOVANIE?

„**Aktívne ovplyvňovanie**“ je podplácanie osoby s cieľom využiť jej skutočný alebo predpokladaný vplyv na inú osobu s cieľom získať výhodu alebo priaznivé rozhodnutie

„**Pasívne ovplyvňovanie**“ je súhlas s použitím vlastného vplyvu alebo vyžiadania výhody alebo pozornosti výmenou za použitie vlastného vplyvu.

AKÉ ĎALŠIE TRESTNÉ ČINY SÚ PODOBNÉ KORUPCII?

Trestným činom, ktorý pozná iba francúzsky právny poriadok, je protekcionárstvo. Ide o postup, ktorým verejný činiteľ poskytuje zvláštne výhody osobe alebo skupine osôb na ujmu inej osoby pri udeľovaní verejnej zákazky alebo koncesie. Úspešní uchádzači môžu byť stíhaní ako príjemcovia výnosu z nezákonného činu protekcionárstva, ak o ňom vedeli alebo za napomáhanie a navádzanie, ak sa ho vedome zúčastnili.

V Spojenom kráľovstve a po prijatí zákona Sapin II aj vo Francúzsku sa členovia vedenia spoločnosti, ktorí neprijmú primerané opatrenia na prevenciu a odhalenie korupcie vo svojej spoločnosti, potrestajú trestnoprávnymi sankciami.

V Spojených štátoch sa môže v zmysle protikorupčných zákonov za trestný čin považovať konanie, pri ktorom sa nedbá na výstražné signály a neprebíha vyšetrovanie, neprijímajú sa opatrenia na elimináciu pochybností alebo na prevenciu páchania trestných činov.

(1) OECD – Organizácia pre ekonomickú spoluprácu a rozvoj

(2) UN – Organizácia spojených národov

AKÉ TRESTNÉ ČINY ČASTO SPREVÁDZAJÚ KORUPCIU?

Korupciu možno tiež trestať ako porušenie povinností pri správe cudzieho majetku alebo spreneveru majetku spoločnosti (podľa toho, či je páchatel' zamestnancom alebo členom vedenia spoločnosti). Napr. v prípade Carignon z roku 1976 trestnoprávne kolégium Najvyššieho súdu Francúzskej republiky (Cour de Cassation) rozhodlo, že „bez ohľadu na krátke trvanie výhody, ktorú možno získať, je použitie majetku spoločnosti iba na spáchanie trestného činu, akým je korupcia, v rozpore so záujmom spoločnosti, pretože predstavuje riziko uloženia trestno-právnych a daňových sankcií spoločnosti a členom jej vedenia a poškodzuje jej postavenie a dobré meno.“

Korupcia často vedie k falšovaniu účtovných dokladov (napr. inflácia výdavkov alebo poplatkov). Tieto trestné činy sa trestajú veľmi prísnyimi trestnoprávnymi sankciami.

AKÁ JE PREMLČACIA DOBA?

Vo Francúzsku je od reformy z 27. februára 2017 premlčacia doba trestných činov šesť rokov odo dňa spáchania trestného činu.

Výnimočne je premlčacia doba „skrytých alebo úmyselne zatajených“ trestných činov, napr. ovplyvňovania, odcudzenia majetku spoločnosti, krádeže a korupcie (keď páchatel' skrýva alebo úmyselne zatajuje trestný čin), šesť rokov od dňa zistenia trestného činu alebo od kedy mohol byť odhalený¹.

Premlčacia doba konania Protikorupčného úradu Francúzskej republiky je tri roky a začína plynúť od odhalenia občiansko-právneho deliktu, ak počas uvedeného obdobia nebol uložený trest za protiprávne konanie.

V Spojených štátoch trvá premlčacia doba päť rokov (plus ďalšie tri roky v prípade, že dôkaz je potrebné získať zo zahraničia). V Spojenom kráľovstve neplatí žiadna premlčacia doba.

SANKCIE

Francúzsko

Korupcia a ovplyvňovanie sa trestajú ako trestné činy na strane páchatel'a i spoločnosti, pre ktorú pracuje. Francúzsko v súčasnosti patrí medzi štáty s najprísnejšími opatreniami na potlačovanie korupčného konania.

(1) Aby sa však zabránilo neurčitej dobe premlčania, premlčacia doba „skrytých alebo zatajených trestných činov“ má zo zákona maximálne trvanie dvanásť rokov od dňa spáchania trestného činu.

Tresty a najmä peňažné tresty sa sprísnilo.

Sankcie za korupciu alebo ovplyvňovanie podľa francúzskeho práva

	Fyzické osoby	Právnické osoby
Hlavné sankcie	<ul style="list-style-type: none"> • odňatie slobody: 5 až 10 rokov • peňažné tresty: 500 tis. € až 1 mil. € a do výšky dvojnásobku zisku získaného z trestného činu • páchatel'ovi alebo spolupáchatel'ovi, ktorý podá trestné oznámenie, môže byť trest odňatia slobody skráteneý na polovicu 	<ul style="list-style-type: none"> • maximálny peňažný trest: pätnásobok peňažného trestu uloženého fyzickej osobe
Vedľajšie sankcie	<ul style="list-style-type: none"> • odňatie spoločenských, občianskych a rodičovských práv • zákaz výkonu verejnej funkcie alebo povolania alebo spoločenskej činnosti, pri ktorej bol spáchaný trestný čin (maximálne 10 rokov) • zverejnenie rozsudku • prepadnutie veci, ktorá bola alebo mala byť použitá na spáchanie trestného činu alebo veci, ktorá pochádza z trestného činu • zákaz vstupu do krajiny po dobu 10 rokov alebo na dobu neurčitú pri páchatel'och cudzej štátnej príslušnosti 	<ul style="list-style-type: none"> • francúzsky protikorupčný úrad môže uložiť skupine trest povinného zavedenia programu dodržiavania zákonnosti ("peine de programme de mise en conformité") na vlastné náklady pod dohľadom úradu po dobu trvania až päť rokov. Fyzická osoba, ktorá bráni uplatneniu sankcie, sa potrestá odňatím slobody na dva roky a peňažným trestom 50 tis. €. • prepadnutie veci, ktorá bola použitá alebo mala byť použitá na spáchanie trestného činu alebo veci, ktorá pochádza z trestného činu • zverejnenie rozsudku • zákaz výkonu povolania alebo spoločenskej činnosti • nariadenie štátneho dohľadu • uzatvorenie prevádzkových priestorov spoločnosti, ktoré boli použité na páchanie trestnej činnosti • zákaz účasti vo verejnom obstarávaní alebo predkladaní verejných ponúk cenných papierov

Trest za spreneveru majetku spoločnosti, ktorým je odňatie slobody na päť rokov a peňažný trest vo výške 375 tis. €, sa v niektorých prípadoch zvýšil na odňatie slobody v trvaní sedem rokov a peňažný trest vo výške 500 tis. €¹.

Obet' trestného činu môže uplatniť nárok na náhradu škody v občianskom súdnom konaní. V blízkej budúcnosti budú mať akreditované národné protikorupčné združenia právo navrhnúť orgánom štátu začatie vyšetrovania trestného činu korupcie, ovplyvňovania a prania špinavých peňazí.

Treba poznamenať, že pokiaľ ku korupcii došlo v čase uzatvorenia zmluvy, zmluva je neplatná. Za normálnych okolností, keď sa zmluva vyhlási za neplatnú, spoločnosť môže získať náhradu škody vo výške skutočne vzniknutých nákladov. Ak sa však zmluva uzavrela na základe korupcie, francúzsky súd nariadi odňatie práva spoločnosti na náhradu škody.

Okrem uvedených trestnoprávnych sankcií sa členovia vedenia spoločnosti i samotné spoločnosti, ktoré nedodržia postupy a opatrenia na prevenciu a odhaľovanie korupcie, potrestajú uložením peňažného trestu Protikorupčným úradom Francúzskej republiky.

Zahraničie

Trestnoprávne sankcie za korupciu sú vo všetkých štátoch rovnako prísne ako vo Francúzsku. Avšak peňažné tresty, ktoré sa ukladajú najmä v štátoch s angloamerickým právom, sú omnoho prísnejšie než vo Francúzsku.

V niektorých štátoch sa uplatňujú aj ďalšie inštitúty, ktoré umožňujú kombináciu so sankciami, ktoré sú špecifické pre trestné činy korupcie, napríklad skupinové žaloby popri priznaní náhrady škody s represívnym účinkom.

Niektoré štáty siahajú aj po treste smrti (ktorý sa zvyčajne zmení na doživotný trest) pri verejných činiteľoch uznaných vinnými z korupcie.

Treba vedieť, že pre ten istý trestný čin môže byť vedené trestné stíhanie vo viacerých štátoch, pokiaľ je s nimi trestný čin korupcie spájaný.

Podľa uvedeného francúzskeho modelu sa postupovalo pri ukladaní trestov vo veciach medzinárodnej arbitráže: keď bola zmluva vyhlásená za neplatnú pre korupciu v čase jej uzatvorenia, spoločnosti, ktorá spáchala korupciu boli zamietnuté všetky nároky na náhradu škody vzniknutých nákladov.

(1) Napr. pri spáchaní trestného činu otvorením účtu alebo uzatvorením zmluvy s organizáciou so sídlom v zahraničí alebo cez sprostredkovateľa, ktorou je fyzická osoba, právnická osoba alebo organizácia, fond so správou cudzieho majetku alebo porovnateľná inštitúcia so sídlom v zahraničí.

Niekoľko medzinárodných príkladov na ukážku možných následkov korupcie:

Siemens (Nemecko)	Spojené štáty: 350 mil. USD (SEC ¹) a 450 mil. USD (DoJ ²) Nemecko: 854 mil. USD <ul style="list-style-type: none"> • advokát: 1 mld. USD • menovanie konzultanta pre oblasť dodržiavania zákonnosti (bývalý agent FBI) • 12 osôb odsúdených na trest odňatia slobody a peňažné tresty • odstúpenie 2 predsedov predstavenstva a výkonných riaditeľov
Alstom (Francúzsko)	Spojené štáty: 772 mil. USD (DoJ) Spojené kráľovstvo: vyšetrovanie pokračuje
Rolls Royce (Spojené kráľovstvo)	Spojené kráľovstvo: 497 mil. GBP (SFO ³) Spojené štáty: 170 mil. USD (DoJ) Brazília: 25 mil. USD
KBR Halliburton (Spojené štáty)	Spojené štáty: 579 mil. USD <ul style="list-style-type: none"> • medzinárodný zatykač na bývalých členov vedenia spoločnosti (spor s konečnou platnosťou uzavretý)
Total (Francúzsko)	Spojené štáty: 245,2 mil. USD (DoJ) a 153 mil. USD (SEC) <ul style="list-style-type: none"> • povinnosť zlepšiť protikorupčný program s uložením dohľadu konzultantov SEC1 pre oblasť dodržiavania zákonnosti
BAES (Spojené kráľovstvo)	Spojené štáty: 400 mil. USD Spojené kráľovstvo: 30 mil. GBP
Daimler (Nemecko)	Spojené štáty: 185 mil. USD
Technip (Francúzsko)	Spojené štáty: 338 mil. USD
Snamprogetti Natherlands BV/ ENI Spa (Holandsko/Taliansko)	Spojené štáty: 365 mil. USD
JGC Corporation (Japonsko)	218,8 mil. USD
Odebrecht (Brazília)	USA: 3,5 mld USD (DoJ) <ul style="list-style-type: none"> • 80% peňažného trestu uloženého v USA bolo vyplatených brazílskym úradom • DoJ súhlasil so znížením peňažného trestu pre neschopnosť spoločnosti Odebrecht zaplatiť pôvodnú výšku peňažného trestu • výkonný riaditeľ odsúdený na 19 rokov odňatia slobody v Brazílii

(1) SEC – Úrad pre reguláciu akciových trhov (USA)

(2) DoJ – Ministerstvo spravodlivosti (USA)

(3) SFO – Úrad pre závažné podvody

2 SPRÍSNIENIE BOJA PROTI KORUPCII

Francúzsko

Vďaka zákonu zo 6. decembra 2013 o boji proti daňovým podvodom a závažnej a finančnej kriminalite sa výrazne rozšírili nástroje dostupné na boj proti korupcii, napr. vznik tuzemského úradu prokurátora pre oblasť finančných vecí a ústredného protikorupčného odboru policajného zboru, udelenie imunity, príp. zníženie trestu „spolupracujúcim páchatelom“, zriadenie ochrany oznamovateľov protispoločenskej činnosti a rozšírenie definície prania špinavých peňazí a oprávnených metód špeciálneho vyšetrovania.

Nedávno prijatý zákon z 9. decembra 2016 o transparentnosti, prevencii korupcie a ekonomickej modernizácii (tzv. zákon Sapin 2) zavádza viaceré nové opatrenia na prevenciu, odhaľovanie a boj proti korupcii.

ZALOŽENIE FRANCÚZSKEHO PROTIKORUPČNÉHO ÚRADU

Úlohou Protikorupčného úradu Francúzskej republiky je poskytovanie pomoci orgánom štátnej moci pri prevencii a odhaľovaní korupčných praktík a podobného trestného konania. Ide o dozorný orgán s oprávnením vydávať opatrenia a uplatňovať sankcie.

Protikorupčný úrad Francúzskej republiky je zodpovedný za oblasť výkonu dozoru nad dodržiavaním opatrení a postupov na prevenciu a odhaľovanie korupcie, ktoré sú veľké obchodné spoločnosti povinné uplatňovať.

Zamestnanci úradu majú právo vykonávať terénne kontroly v priestoroch spoločností.

Na základe vykonanej kontroly môže úrad vydať oznámenie o porušení a prípadne vec predložiť výboru pre sankcie. Výbor môže spoločnosti-porušiteľovi uložiť povinnosť spracovať vlastné postupy v oblasti dodržiavania zákonnosti, popri peňažnom treste, ktorý môže byť uložený spoločnosti a tým členom jej vedenia, ktorí sa dopustili porušenia.

Úrad má zároveň povinnosť oznámiť tuzemskému prokurátorovi pre oblasť finančných vecí všetky skutočnosti, o ktorých vie a ktoré môžu zakladať podstatu trestného činu alebo protiprávneho konania.

POŽIADAVKA, ABY VEĽKÉ SPOLOČNOSTI UPLATŇOVALI PROTIKORUPČNÉ ZÁSADY KONANIA V OBCHODNOM STYKU

Každá spoločnosť, ktorá zamestnáva min. 500 osôb alebo patrí do skupiny spoločností, ktorých materská spoločnosť má sídlo vo Francúzsku, zamestnáva min. 500 osôb a vykazuje tržby, resp. konsolidované tržby vo výške viac než 100 mil. €, má povinnosť prijať a uplatňovať zásady konania, ktoré stanovujú a objasňujú viaceré druhy neprijateľného konania, ktoré môže zakladať skutkovú podstatu korupcie alebo ovplyvňovania. Tieto zásady musia byť súčasťou internej dokumentácie spoločnosti (a spoločností tvoriacich skupinu).

Tento program dodržiavania zákonnosti predstavuje zásady protikorupčného konania záväzné pre všetky spoločnosti skupiny Bouygues.

INŠTITÚT DOHODY SO ŠTÁTOM VO VEREJNOM ZÁUJME (*CONVENTION JUDICIAIRE D'INTÉRÊT PUBLIC*)

Podobne ako tzv. Dohoda o odložení trestného stíhania, ktorá sa uplatňuje v Spojených štátoch a Spojenom kráľovstve, i zákon Sapin 2 upravuje možnosť uzavretia dohody medzi spoločnosťou, proti ktorej je vznesené obvinenie z korupcie a tuzemským prokurátorom v čase do začatia trestného konania.

Tento inovatívny postup umožňuje spoločnosti uzavrieť dohodu s prokurátorom namiesto účasti na zdĺhavom konaní s neistým výsledkom.

V zmysle tzv. Dohody so štátom vo verejnom záujme (*Convention judiciaire d'intérêt public*) môže prokurátor uložiť spoločnosti povinnosť:

- zaplatiť do štátnej pokladnice peňažný trest vo verejnom záujme; výška peňažného trestu musí zodpovedať výnosom, ktoré spoločnosť získala z trestnej činnosti a nesmie presiahnuť 30% jej priemerného ročného predaja za posledné tri roky odo dňa odhalenia trestnej činnosti;
- zaviesť program dodržiavania zákonosti pod dozorom francúzskeho protikorupčného úradu, ktorý môže trvať až tri roky, na zabezpečenie mechanizmu a uplatňovania účinných protikorupčných opatrení a postupov;
- napraviť ujmu spôsobenú obeti, ktorej totožnosť bola určená.

Tzv. dohoda so štátom vo verejnom záujme (*Convention judiciaire d'intérêt public*) musí byť schválená predseda-

júcim sudcom Vrchného súdu mesta Paríž (*Tribunal de Grande Instance*). Uznesenie súdu o schválení dohody nevyžaduje uznanie viny, resp. nie je uznaním viny, nezodpovedá odsudzujúcemu rozsudku, nemá jeho účinky ani nevedie k záznamu do registra trestov.

Uznesenie súdu o schválení dohody, výška peňažného trestu a dohoda sa však zverejňujú na internetovej stránke Protikorupčného úradu Francúzskej republiky.

Tzv. dohoda so štátom vo verejnom záujme (*Convention judiciaire d'intérêt public*) v žiadnom prípade nezbaňuje zodpovednosti štatutárnych zástupcov spoločnosti, ktorí naďalej ostávajú plne a osobne zodpovední za odhalené korupčné konanie.

ROZŠÍRENIE PRÁVOMOCI FRANCÚZSKYCH TRESTNÝCH SÚDOV

Zákon Sapin 2 potvrdil a rozšíril extra-teritoriálnu právomoc francúzskych súdov.

Ich právomoc sa v súčasnosti vzťahuje na trestné činy spáchané právnickou osobou alebo fyzickou osobou, ktorá má obvyklý pobyt, resp. vykonáva aspoň časť svojej činnosti na území Francúzskej republiky bez ohľadu na jej štátnu príslušnosť.

Novým zákonom sa zároveň zrušilo viacero prekážok, ktoré v minulosti bránili francúzskym súdom konať. V súčasnosti sú francúzske sudy príslušné konať:

- aj keď údajné správanie nie je trestné podľa zákonov štátu, v ktorom došlo k porušeniu,

(1) *Zodpovedá „Dohode o odložení trestného stíhania“ podľa angloamerického práva.*

- aj keď obeť nepodala trestné oznámenie v danom štáte a
- bez toho, aby prokurátor musel predtým začať konanie.

Trestné sudy vo Francúzsku, podobne ako v Spojenom kráľovstve a Spojených štátoch, majú teraz širšiu právomoc vo veciach korupcie.

PRÍSNEJŠIE SANKCIE

- povinné uplatňovanie programu dodržiavania zákonnosti (pozri Kapitulu II, bod 1) a
- peňažné tresty, ktoré môže uložiť Protikorupčný úrad Francúzskej republiky v prípade nedostatkov v oblasti protikorupčného správania

OCHRANA OZNAMOVATEĽOV PROTISPOLOČENSKEJ ČINNOSTI

Zákon Sapin 2 poskytuje ochranu oznamovateľom protispoločenskej činnosti a zbavuje ich trestnej zodpovednosti v prípade poskytnutia informácií, na ktoré sa vzťahuje zákonná povinnosť zachovať mlčanlivosť (okrem informácií, na ktoré sa vzťahuje povinnosť zachovávať štátne tajomstvo, povinnosť lekára zachovávať mlčanlivosť a povinnosť advokáta zachovávať mlčanlivosť, ktoré sú neporušiteľné). Zákon zároveň upravuje právo oznamovateľov obrátiť sa priamo na súdne alebo správne orgány v prípade závažného alebo hroziaceho nebezpečenstva, príp. rizika nezvratného poškodenia. Zákon zároveň vyžaduje, aby všetky obchodné spoločnosti s min. počtom zamestnancov 50 uplatňovali primerané postupy pri prijímaní a vybavovaní podnetov o protispoločenskej činnosti a zásady konania záväzné pre

vlastných zamestnancov, ako i externých, resp. nekmeňových zamestnancov.

ZVEREJŇOVANIE INFORMÁCIÍ O LOBISTICKEJ ČINNOSTI (POZRI KAPITOU I, BOD 9 A PRÍLOHY)

Súčasná komplexná francúzska protikorupčná legislatíva sa podobne ako v ostatných západných krajinách vyznačuje svojím odstrašujúcim účinkom.

Zahraničie

Boj proti korupcii sa na celom svete sprísňuje.

V decembri 2016 uložilo americké ministerstvo spravodlivosti trest brazílskej spoločnosti Odebrecht za prípravu širokej škály korupčných aktivít v Brazílii s účasťou mnohých politických lídrov.

Kým uloženie sankcie podľa amerického zákona o korupčných praktikách v zahraničí (FCPA) sa zameriava najmä na fyzické osoby so štátnou príslušnosťou k viacerým štátom, americké úrady postupne rozširujú svoje vyšetrovanie na veľké spoločnosti a medzinárodné subjekty, ktoré sú podozrivé z používania korupčných praktík, čím vysielajú silný signál o tom, že porušovanie zákona nezostane bez trestu a že do pôsobnosti amerického súdneho systému môže patriť každý. Vyšetrovanie vrcholných predstaviteľov FIFA je príkladom rozhodného postupu amerických úradov v boji proti korupcii bez ohľadu na miesto spáchania trestného činu, štátnu príslušnosť alebo krajinu stáleho bydliska páchatel'ov. Popri amerických a švajčiarskych úradoch sú do riešenia prípadu v súčasnosti zapojené aj francúzske orgány.

V januári 2017 uložil britský Úrad pre závažné podvody najvyšší trest obchodnej spoločnosti v Spojenom kráľovstve za korupčné praktiky. Na základe tzv. dohody o odložení trestného stíhania pristúpila spoločnosť Rolls Royce plc na peňažný trest vo výške 611 mil. USD, ako i na peňažný trest vo výške 170 mil. USD uložený americkým úradom za ten istý skutok.

Ostro sledovaný korupčný škandál skupiny Samsung v Južnej Kórei urýchlil pád prezidenta krajiny.

3 MEDZINÁRODNÉ DOHOVORY

Boj proti všetkým formám korupcie sa teší celosvetovému záujmu a stáva sa predmetom mnohých medzinárodných dohovorov (pozri hlavné z nich v nasledujúcej tabuľke). Podpisom uvedených dohovorov sa štáty zaväzujú prijať veľmi prísne, účinné opatrenia vo viacerých oblastiach (pozri v tabuľke).

Dohovory
(počet ratifikujúcich štátov)*

	OECD (43)	OSN** (182)	RADA EURÓPY Štrasburg TRESTNÉ (48)	CIVILNÉ (35)	DOHOVOR AFRICKÉHO ZVÁZU (37)
Aktívne podplácanie	X	X	X	X	X
Pasívne podplácanie		X	X	X	X
Pranie špinavých peňazí	X	X	X	N/A	X
Povinnosť predchádzať korupcii		X		N/A	X
Verejný sektor	X ¹	X	X	X	X
Súkromný sektor		X	X	X	X
Spolupráca súdov / vydanie páchatel'ov	X	X	X	X	X
Podpora širšej právomoci súdov	X	X	X		X
Klasifikácia korupcie ako trestného činu	X	X	X	N/A	X
Zodpovednosť právnických osôb	X	X	X		
Sankcie s odstrašujúcim účinkom	X	X	X	X ²	X
Odškodnenie obetí / reštitúcia majetku		X		X ³	X
Ochrana oznamovateľov		X	X	X ⁴	X
Finančný audit	X	X	X	X	X
Zrušenie bankového tajomstva	X	X	X		X
Predĺženie premlčacej doby	X	X		X	

N/A: Netýka sa.

(*) Údaje zo 7. augusta 2017.

(**) Štáty – účastníci dohovoru

(1) Vzťahuje sa iba na podplácanie zahraničných verejných činiteľov.

(2) Poskytuje iba ochranu zamestnancov voči spoločnosti, ktorá je predmetom oznámenia.

(3) Samotný účel dohovoru.

(4) Povinnosť náhrady škody sa významne rozširuje a vzťahuje sa na už utrpenú stratu majetku, na stratu možného zisku, aj inú nemajetkovú ujmu.

4 ÚČINNOSŤ REPRESIE: PRÁVOMOC TRESTNÝCH SÚDOV – SPOLUPRÁCA SÚDOV – ZVEREJŇOVANIE INFORMÁCIÍ

Právomoc trestných súdov

Pod vplyvom uvedených medzinárodných dohovorov boli vo väčšine štátov prijaté veľmi prísne protikorupčné zákony a súdom boli udelené rozsiahle extrateritoriálne právomoci.

Napríklad, na rozdiel od všeobecného názoru, právomoc francúzskych súdov nie je obmedzená výhradne na trestné činy spáchané na území Francúzska. Vzťahuje sa aj na (i) trestné činy spáchané iba čiastočne na území Francúzska, (ii) trestné činy spáchané osobami s miestom obvyklého pobytu a obchodné spoločnosti, ktoré aspoň čiastočne vykonávajú svoju činnosť na území Francúzska, (iii) trestné činy spáchané občanmi Francúzskej republiky v zahraničí, (iv) trestné činy spáchané cudzím štátnym príslušníkom, ktorého obeťou je občan Francúzskej republiky. Okrem toho zákon Sapin 2 zrušil viacero prekážok z minulosti, ktoré bránili francúzskym súdom viesť trestné konanie a potlačovať trestnú činnosť.

Americké súdy môžu stíhať cudzích štátnych príslušníkov a obchodné spoločnosti, ktoré páchajú korupciu v zahraničí, **ak jeden z prvkov skutkovej podstaty trestného činu bol spáchaný na území Spojených štátov:** napr. tunelovanie financií cez USA alebo americký peňažný systém, výmena e-mailovej komunikácie prechádzajúcej cez USA, stretnutia vedené na americkom území, atď.

Britské súdy môžu trestať trestné činy spáchané v zahraničí fyzickou osobou alebo obchodnou spoločnosťou, ktorá je „v úzkom spojení so Spojeným kráľovstvom“. Zahraničná spoločnosť, ktorá vykonáva „časť svojej činnosti“ na britskom území, môže byť trestne stíhaná v Spojenom kráľovstve: má sa za to, že na začatie trestného konania britského súdu stačí aj len to, aby niekoľko predmetných transakcií prebehlo na britskom území.

Snahou medzinárodných dohovorov a vnútroštátnej legislatívy je vyplniť medzery v zákonoch. Nedávny vývoj v oblasti zákonodarstva svedčí o snáhach znemožniť využívanie bielych miest na mape na únik pred spravodlivosťou.

Spolupráca súdov

Úzka, pravidelná spolupráca medzi súdmi vo viacerých štátoch taktiež prispieva k odhaľovaniu a potláčaniu trestnej činnosti.

Vo Francúzsku vedie vyšetrowanie väčšiny prípadov medzinárodnej korupcie Úrad prokurátora pre oblasť finančných vecí a tím špecializovaných sudcov Finančnej divízie Vrchného súdu mesta Paríž (*Tribunal de Grande Instance*). Tento tím sa skladá z odborníkov s bohatými skúsenosťami a širokými právomocami pri vedení vyšetrowania a úzko spolupracuje s cudzími súdmi, najmä americkým Ministerstvom spravodlivosti (DoJ) a britským Úradom pre závažné podvody (SFO).

V rámci medzinárodnej spolupráce súdov bol v poslednom desaťročí zaznamenaný výrazný pokrok, dokonca aj vo vzťahoch so štátmi,

ktoré predtým nejavili záujem o zrušenie bankového tajomstva a spoločné využívanie informácií. Tým došlo k zjednodušeniu procesu získavania dôkazov proti páchatelom trestnej činnosti. Práve vďaka medzinárodnej spolupráci súdov sú Spojené štáty schopné efektívne odhaľovať trestnú činnosť páchanú v zahraničí, pričom spolupráca so súdmi iných štátov sa prejavuje aj na výške spoločne uložených peňažných trestov (pozri prípad Odebrecht). V prípade FIFA dosiahlo Ministerstvo spravodlivosti USA vydanie osôb podozrivých z účasti na korupčných praktikách do Spojených štátov súdmi vo Švajčiarsku, Peru a Republiky Trinidad a Tobago.

V rámci Európskej únie v súčasnosti existuje priama spolupráca súdov, čo prispieva k urýchleniu postupov vyšetrovania.

K efektívnejšiemu šíreniu informácií prispievajú aj bilaterálne zmluvy, ktoré Francúzsko uzavrelo s viacerými štátmi. Tieto dohovory spravidla vyžadujú ústretovú a prvotnú spoluprácu cudzích súdov pri vybavovaní žiadostí Francúzska o poskytnutie medzinárodnej právnej pomoci. Účelom žiadostí o poskytnutie právnej pomoci je získanie dôkazov proti páchatelom, najmä vykonaním prehliadok a zaistením písomností.

Zverejňovanie informácií

Výrazný pokrok bol zaznamenaný aj v oblasti spolupráce súdov a účinnosti represívnych opatrení a to vďaka tomu, že viaceré štáty prijali zákony proti praniu špinavých peňazí s cieľom zastaviť návrat finančných prostriedkov získaných z nezákonných zdrojov

(napr. z obchodu s narkotikami alebo korupcie) do legálneho hospodárstva. V zmysle týchto zákonov sú organizácie, ktoré sa zaoberajú výkonom špecializovaných činností (napr. finančné spoločnosti, burzové spoločnosti, obchodníci s nehnuteľnosťami, advokátske kancelárie, účtovnícke služby, aukčné domy, obchodníci s umením, atď.) povinné zisťovať totožnosť a údaje o svojich klientoch a oznámiť podozrivé transakcie alebo konanie špecializovaným inštitúciám (napr. Tracfin vo Francúzsku). Tresty za nevykonanie takýchto oznámení sú mimoriadne vysoké (vo Francúzsku je to trest odňatia slobody v trvaní päť až desať rokov a peňažný trest až do výšky 750 tis. €, resp. 50% prepraných prostriedkov.) V roku 2016 vo Francúzsku iba úrad Tracfin prijal 62 000 oznámení podozrivých transakcií (44 % nárast oproti roku 2015).

Vo Francúzsku navyše platí, že fyzické osoby alebo organizácie, ktoré sa špecializujú na výkon odborných činností ako je realizácia, kontrola a poradenstvo pri transakciách finančných tokov, sú povinné oznámiť prokuratúre skutočnosť, že bol spáchaný trestný čin, ktorý sa trestá odňatím slobody na viac než jeden rok (čo je prípad korupcie). Zákon chráni osobu, ktorá podala oznámenie o trestnom čine, pred zodpovednosťou alebo trestným stíhaním (článok L.561-1 a L.561-2 Menového a finančného zákona Francúzskej republiky (*Code Monétaire et Financier*)).

Okrem toho majú externí audítori vo Francúzsku povinnosť oznámiť prokuratúre všetky trestné činy, o ktorých vedia.

Následkom medzinárodného tlaku čoraz viac národných zákonodarcov a regulačných orgánov upozorňuje, príp. žiada, aby obchodné spoločnosti zavádzali postupy v oblasti vybavovania podnetov o protispoločenskej činnosti a ochrany zamestnancov, ktorými sa oznamujú korupčné praktiky. Vo Francúzsku bol v roku 2016 prijatý zákon Sapin 2, ktorý upravuje status tzv. „chráneného oznamovateľa“ v zmysle Zákonníka práce Francúzskej republiky (*Code de Travail*). Ochrana je tiež poskytnutá verejným činiteľom, ktorí oznamujú prípady korupcie, s ktorými sa stretávajú počas plnenia svojich povinností.

V niektorých štátoch zákon upravuje inštitút tzv. dohody o vine a treste (napr. v USA môže byť osobe znížený trest pri poskytnutí dôkazu o trestnom čine) alebo imunity.

Extraterritoriálna právomoc francúzskych a cudzích súdov spolu s posilnením spolupráce súdov a systémov zverejňovania informácií umožňuje jednoduchší a efektívnejší spôsob celosvetového odhaľovania korupcie a stíhania páchatel'ov.

V prípade medzinárodnej korupcie sa páchatel' potrestá kumulovaným trestom. Pravdepodobnosť, že kompetenciu viesť konanie vo veci budú mať viaceré súdy, je vysoká. Preto sa môže páchatel' potrestať prísnejším trestom nielen vo Francúzsku, ale i v ďalších štátoch.

Trovy súdneho konania (1 mld. € na odmenu pre advokáta v prípade Siemens) a súdmi nariadeného medzinárodného vyšetrovania predstavujú nemalé čiastky. Okrem trov konania vznikajú náklady aj v súvislosti so zavádzaním prísnejších programov dodržiavania zákonnosti a s výkonom dohľadu nezávislými, súdmi ustanovenými expertmi nad postupmi spoločnosti a účinnosťou jej systémov prevencie a kontroly, ktorý trvá niekoľko rokov.

KAPITOLA III

PREDPISY SKUPINY SÚVISIACE SO ŠIESTIMI OBCHODNÝMI PRAKTIKAMI, KTORÉ SA VYZNAČUJÚ RIZIKOM KORUPCIE

1 DARY POSKYTNUTÉ SLUŽBY

Čo treba vedieť

Protikorupčné zákony zakazujú členom vedenia spoločnosti a jej zamestnancom poskytovať dary, služby alebo iné hodnotné veci iným osobám za účelom získania neoprávnenej výhody, ovplyvnenia rozhodnutia alebo iného úkonu.

Pre členov vedenia spoločnosti a jej zamestnancov tiež platí zákaz prijímať dary, služby alebo iné hodnotné veci výmenou za udelenie neoprávnenej výhody, za prijatie určitého rozhodnutia alebo iného úkonu.

Darmi, ktorých poskytovanie je najčastejšie považované za korupčné praktiky, sú:

- pozvania a dary poskytované verejným činiteľom;
- poskytnutie hotovosti, pôžičky alebo zálohy, poukážky zodpovedajúcej hotovostnému daru (darčekové poukážky, nákupné poukážky, atď.), obchodného podielu alebo kótovania akcií;
- vykonanie prác alebo platba za práce (výstavba, oprava, renovácia, výzdoba objektov);
- bezplatné služby, napr. doprava, financovanie školských poplatkov, súhlas s používaním objektov;

- výstredné pohostenia alebo dary;
- cestovanie alebo dovolenky.

Ponuka alebo poskytnutie daru v čase, keď príjemca daru prijíma rozhodnutie alebo má možnosť ovplyvniť rozhodnutie v prospech darcu (napr. výzva na predkladanie ponúk, rokovania o zmluve, vydanie povolenia, zmena legislatívy alebo predpisov, vydanie súdneho rozhodnutia, arbitrážneho rozhodnutia) sa vo všetkých štátoch považuje za závažné porušenie zákona, ktoré sa trestá.

Stanovisko skupiny

Základným postojom skupiny je zákaz poskytovania a prijímania darov, čo však neplatí pre štáty, kde sa táto prax vníma ako prijateľná, nevyhnutná zdvorilosť v obchodnom styku. V takom prípade však musí prax zodpovedať stanovených pravidiel.

Poskytovať ani prijímať dary nesmú členovia vedenia spoločnosti a jej zamestnanci v čase, keď sa prijíma rozhodnutie, ktoré by mohlo byť v prospech spoločnosti.

Čo treba urobiť

1. PRIJÍMANIE DAROV

1.1 Základný princíp

Členovia vedenia spoločnosti a jej zamestnanci nesmú priamo ani nepriamo žiadať ani prijímať dary v naturáliách okrem ustanovení bodu

1.2. Napríklad, zamestnanci by nikdy nemali nechať tretiu stranu platiť ich služobné cestovné alebo ubytovacie výdavky, ani ich osobné výdavky (napr. na práce, vybavenie domácnosti, cestovanie, dovolenky, atď.)

1.2 Prejavy zdvorilosti alebo pohostinnosti

Jediné prijateľné prejavy zdvorilosti a pohostinnosti sú také, ktoré patria k miestnym zvykom (napr. tradičné spoločenské zábavy, ako sú vianočné, novoročné stretnutia, atď.), zavedeným postupom (pracovné obedy, pozvania na podujatia) a ktorých hodnota sa v danom štáte a hospodárskom odvetví považuje za primeranú.

Pri prijímaní daru sa treba nechať viesť zdravým rozumom. Členovia vedenia spoločnosti a jej zamestnanci by mali dar odmietnuť, príp. ho vrátiť, ak sa kvôli prijatému daru môžu dostať do pozície dlžníka alebo do vzťahu závislosti od darcu (napr. opakované poskytovanie darov) alebo ak daný prejav patrí do kategórie zakázaných praktík (napr. prijatie daru, keď darca má možnosť prijať rozhodnutie, ktoré ovplyvní darcu).

Na základe vyjadrenia príslušného výboru pre etiku jednotlivé obchodné segmenty stanovujú vlastné maximálne referenčné hodnoty darov, ktoré môžu členovia vedenia a zamestnanci ich spoločností prijať. V oznámení o referenčných hodnotách darov musí byť uvedené, že členovia vedenia spoločnosti a jej zamestnanci, ktorí majú pochybnosti o miere prijateľnosti daru, sú povinní kontaktovať poverenca pre etiku na úrovni príslušného obchodného segmentu.

1.3 Informovanosť - Transparentnosť

Zamestnanci by mali oznámiť svojmu nadriadenému prípady, kedy dochádza k vyžiadaniu alebo ponuke daru alebo výhody, ktoré nezodpovedajú stanoveným pravidlám skupiny.

1.4 Neschopnosť odmietnuť

Ak dar nemožno odmietnuť alebo vrátiť bez toho, aby sa prekročila miera slušnosti a aby došlo k vážnemu ohrozeniu obchodných vzťahov medzi spoločnosťou a darcom, vec treba postúpiť poverencovi pre etiku na úrovni obchodného segmentu, ktorý rozhodne o ďalšom postupe (napr. poskytnutie daru na dobročinné účely).

2. POSKYTOVANIE DAROV

2.1 Základný princíp

Spoločnosti skupiny, členovia vedenia spoločnosti a zamestnanci nesmú poskytovať dary ani služby, ktoré nie sú bežnými prejavmi zdvorilosti alebo pohostinnosti, ako je uvedené v bode 1.2.

2.2 Ak sa z dôvodu miestnej tradície poskytnutie daru nemožno vyhnúť, hodnota daru by mala byť vždy zodpovedať postaveniu príjemcu a miestnym zvyklostiam.

Na základe vyjadrenia príslušného výboru pre etiku jednotlivé obchodné segmenty stanovujú vlastné maximálne referenčné hodnoty darov, ktoré môžu členovia vedenia a zamestnanci ich spoločností poskytnúť tretej osobe. V oznámení o referenčných hodnotách darov musí byť uvedené, že členovia vedenia spoločnosti a jej zamestnanci, ktorí majú pochybnosti

o miere prijateľnosti daru, sú povinní kontaktovať poverenca pre etiku na úrovni príslušného obchodného segmentu. Ak sú miestne zvyky výrazne odlišné od stanovených referenčných hodnôt, je potrebný súhlas poverenca pre oblasť dodržiavania zákonnosti.

2.3 Dar môže byť poskytnutý iba ako bežný prejav zdvorilosti alebo pohostinnosti. Nikdy by nemal byť poskytnutý s úmyslom získať výhodu alebo rozhodnutie v prospech spoločnosti. Je prísne zakázané poskytnúť dar akejkoľvek hodnoty alebo formy, keď príjemca má možnosť prijať rozhodnutie alebo ovplyvniť rozhodovanie s dopadom na spoločnosť.

2.4 Dary musia byť riadne evidované v účtovníctve spoločnosti.

2.5 Spoločenské udalosti (pracovné obedy, koktaily, atď.), pohostinnosť alebo pozvania v obchodnom styku musia zodpovedať ustanoveniam bodu 2.3 a zvykom a normám platným v danej krajine a hospodárskom odvetví. Výstredné pohostenia alebo pohostenia, ktorých cieľom je vytvoriť u príjemcu pocit zaviazanosti, sú prísne zakázané.

Jednotlivé obchodné segmenty by mali stanoviť referenčné hodnoty na základe vyjadrenia príslušného výboru pre etiku, ktoré pomôžu členom vedenia spoločnosti a jej zamestnancov rozlíšiť, čo je a čo nie je prijateľné. Vo Francúzsku daňové úrady vydali vyjadrenie k problematike darov v obchodnom styku. Podľa názoru daňových úradov možnosť vrátenia DPH sa vzťahuje na dary s hodnotou do 65 € vrátane DPH na osobu a rok.

2.6 Ubytovacie a cestovné náklady tretích osôb je možné zaplatiť jedine vtedy, ak je prítomnosť dotknutej osoby na pracovnej ceste oprávnená a súvisí s plnením zadanej úlohy, pričom dotknutá osoba nesmie byť politickým predstaviteľom (alebo jedným z jeho najbližších spolupracovníkov) alebo štátnym zamestnancom (obhliadka stavby alebo projektu, propagácia, ukážka alebo prezentácia odborných zručností skupiny, cestovanie v zmysle zmluvy, atď.) V uvedených prípadoch sa cestovné náklady a ubytovanie uhrádzajú rovnako ako členom vedenia spoločnosti a jej zamestnancom.

Cestovné a ubytovacie výdavky tretej osoby sa však nikdy nesmú uhrádzať z prostriedkov skupiny v čase, keď je dotknutá osoba povinná vykonávať svoju rozhodovaciu právomoc alebo má možnosť využiť svoj vplyv v prospech skupiny.

2.7 Členovia vedenia spoločnosti a jej zamestnanci nikdy nesmú použiť svoje osobné finančné prostriedky na obchádzanie zavedených pravidiel, napr. zverejňovanie informácií alebo podanie žiadosti o súhlas s poskytnutím daru.

FINANCOVANIE POLITICKEJ ČINNOSTI

Vo Francúzsku je prísne zakázané, aby právnické osoby financovali politickú činnosť alebo kariéru, príp. kandidatúru politického činiteľa.

V ostatných krajinách sú príspevky do politickej činnosti oprávnené, príp. podliehajú právnej úprave.

Všeobecne platnou zásadou skupiny je neposkytovanie príspevkov na financovanie politických strán alebo politikov, priamo ani prostredníctvom združení, expertných skupín (tzv. *think-tanks*), nadácií, a pod.

PATRONÁT

Čo treba vedieť

Patronát znamená darovanie finančných prostriedkov, tovaru alebo služieb na účely vo verejnom záujme, napr. spoločenské alebo humanitárne podujatia, výskum, záchrana alebo podpora umenia. Patronát ako poskytnutie služby vo forme naturálií môže byť aj ukážkou odbornej zručnosti spoločnosti (napr. renovácia prestížneho hotelu Hôtel de la Marine v Paríži).

Stanovisko skupiny

V etickom kódexe skupiny sa uvádza, že „príspevky na dobročinné účely a patronátne aktivity sú oprávnené vtedy, ak efektívne slúžia veci všeobecného záujmu (humanitárne, kultúrne alebo spoločenské účely) a na podporu všeobecne prospešných aktivít v rozsahu, ktorý stanovuje skupina alebo jej spoločnosti.“

Patronátna aktivita nesmie byť nikdy použitá na zastieranie a/alebo nepriame páchanie nezákonnej činnosti (nelegálna platba, korupcia, ovplyvňovanie, atď.)

Čo treba urobiť

STANOVIŤ ZÁSADY PATRONÁTU

Každý obchodný segment vymedzí rozsah patronátnych aktivít, ktoré najviac zodpovedajú povahe činností

daného segmentu a zásadám spoločenskej zodpovednosti.

Na základe vyjadrenia príslušného výboru pre etiku jednotlivé obchodné segmenty stanovujú všeobecný rámec, ktorým sa vymedzí rozsah pôsobnosti ich dcérskych spoločností v zmysle stanovísk a odporúčaní výboru.

Obchodné segmenty spracujú aj postup pre udelenie predchádzajúceho súhlasu s uskutočnením patronátnej aktivity a to tej úrovni riadenia, ktorú budú považovať za primeranú.

ZAKÁZANÉ PATRONÁTNE AKTIVITY

Skupina nesmie uskutočňovať patronátne aktivity za týchto okolností:

- cieľom patronátnej aktivity je získať a/alebo udržať si zakázku/zmluvu, rozhodnutie alebo povolenie;
- aktivitu, ktorá je v skupine zakázaná (napr. financovanie politickej činnosti) vykonáva príjemca pod zámienkou dobročinnosti (napr. financovanie politickej činnosti);
- príjemca a členovia vedenia spoločnosti príjemcu majú záznam v trestnom registri alebo kontrolné organizácie zistili nevyhovujúci stav vedenia spoločnosti (vo Francúzsku je príslušným konať Účtovný dvor Francúzskej republiky (*Cour des Comptes*));
- príjemca zjavne usiluje o získanie osobnej výhody alebo sa prejavuje konaním, príp. riadiacimi postupmi, ktoré naznačujú možnosť či pravdepodobnosť sprevenery finančných prostriedkov členmi orgánov spoločnosti (napr. správna réžia združenia zodpovedá výške získaných darov);

- členovia vedenia spoločnosti alebo jej zamestnanci, ktorí sú v pozadí patronátnej aktivity, získavajú priamu alebo nepriamu osobnú výhodu (nakolko skupina sa môže zapájať do patronátnych aktivít, z ktorých má prospech organizácia tvorená z dobrovoľných, nezávislých príspevkov členov vedenia alebo zamestnancov spoločnosti).

Osobitnú pozornosť treba venovať patronátnym aktivitám v prospech subjektu, s ktorým je skupina v obchodnom vzťahu (napr. orgán miestnej správy, atď.).

POVINNOSŤ PRESKÚMANIA

Pred prijatím záväzku na uskutočnenie patronátnej aktivity musí skupina preskúmať nasledujúce:

- overiť, či účel príjemcu je v súlade s etickým kódexom skupiny;
- overiť, či nadácia alebo združenie vykonalo požadovanú registráciu svojich stanov;
- získať informácie o príjemcovi, jeho partneroch a zakladateľoch a akú majú reputáciu;
- preskúmať vykonávané činnosti, praktické skúsenosti a dostatok zdrojov spoločnosti na plnenie svojho účelu;
- overiť, či členovia štatutárneho orgánu sú oprávnení konať v mene spoločnosti;
- overiť, či organizácia zverejňuje správy o svojej činnosti, či správne a riadne vedie účtovníctvo overené externým auditorom.

ZMLUVA

Poskytnutie patronátneho príspevku musí mať formu písomnej zmluvy, v ktorej skupina uvedie účel a dôvody poskytnutia príspevku.

Zmluvu, ani dodatok nie je možné podpísať bez predchádzajúceho súhlasu člena štatutárneho orgánu príslušnej spoločnosti skupiny.

Zmluva musí obsahovať záväzok dodržiavať etické hodnoty a súlad konania s pravidlami a ustanovenie o ukončení zmluvy v prípade jej porušenia.

Spoločnosť skupiny musí mať právo nahliadnuť do účtovnej evidencie príjemcu príspevku a získať jej kópiu.

PATRONÁTNY PRÍSPEVOK

Patronátny príspevok môže mať formu finančnej pomoci alebo naturálií (odborné zručnosti). V prípade naturálií sa v zmluve musí uviesť aj riadne vyčíslená ekvivalentná peňažná hodnota príspevku.

Príspevky v hotovosti alebo prevodom na účet, ktorého majiteľ nie je identifikovateľný, sú prísne zakázané.

Príspevok musí prinášať prospech a byť vyplatený výhradne príjemcovi – štátnej organizácii alebo súkromnej spoločnosti. Napr. finančný príspevok nikdy nesmie byť úplne ani čiastočne vyplatený fyzickej osobe, resp. štátnej organizácii alebo súkromnej spoločnosti, ktorá nie je príjemcom príspevku.

Príspevok musí byť vyplatený iba v krajine, kde má príjemca príspevku svoje sídlo alebo v krajine, kde sa uskutočňuje patronátna aktivita.

MONITOROVANIE ZMLUVNÉHO PLNENIA

Spoločnosť skupiny musí zabezpečiť, aby jej príspevok bol použitý vo verejnom záujme, na ktorý bol určený.

4 SPONZORSTVO

Čo treba vedieť

Sponzorstvo je poskytovanie príspevkov na financovanie alebo organizovanie podujatí, ako sú semináre, konferencie, športové alebo voľnočasové aktivity, s cieľom získať potenciálny obchodný zisk zo svojej viditeľnej účasti na danom podujatí¹.

Stanovisko skupiny

Sponzorstvo musí tvoriť súčasť firemnej marketingovej alebo komunikačnej stratégie a prinášať potenciálny obchodný prospech.

Sponzorstvo sa nikdy nesmie využiť ako prostriedok udelenia nezákonných výhod (nezákonné platby, korupcia, atď.).

Čo treba urobiť

STANOVÍŤ ZÁSADY SPONZORSTVA

Každý obchodný segment vymedzí vlastné sponzorské aktivity, ktoré budú zodpovedať obchodnej a komunikačnej stratégii daného segmentu. Na základe vyjadrenia príslušného výboru pre etiku jednotlivé obchodné segmenty vypracujú všeobecný rámec, ktorým sa stanoví rozsah pôsobnosti ich dcérskych spoločností

v oblasti sponzorstva v zmysle stanovísk a odporúčaní výboru.

Obchodné segmenty spracujú aj postup pre udelenie predchádzajúceho súhlasu s uskutočnením sponzorských aktivít a to tej úrovne riadenia, ktorú budú považovať za primeranú.

ZAKÁZANÉ SPONZORSKÉ AKTIVITY

Skupina nesmie uskutočňovať sponzorské aktivity za týchto okolností:

- sponzorstvo nezodpovedá marketingovej alebo komunikačnej stratégii skupiny;
- cieľom sponzorskej aktivity je získanie a/alebo udržanie zmluvy, rozhodnutia alebo povolenia;
- organizátor podujatia sa v mene štátnej organizácie alebo súkromnej spoločnosti zjavne viac usiluje o získanie priameho alebo nepriameho osobného prospechu, než o konanie v záujme spoločnosti;
- sponzorované podujatie je porušením etického kódexu alebo platného zákona, napr. podpora cirkevnej alebo politickej činnosti, atď.;
- člen vedenia spoločnosti alebo jej zamestnanec, ktorý dal podnet ku konaniu sponzorskej aktivity, získava z nej priamy alebo nepriamy osobný prospech.

Osobitnú pozornosť treba venovať sponzorským aktivitám, z ktorých má prospech subjekt, s ktorým je skupina v obchodnom vzťahu (napr. orgán miestnej správy, atď.).

(1) Táto definícia nezahŕňa reklamný sponzoring, ktorý sa riadi Nariadením č. 92-208 z 27. marca 1992 o povinnostiach poskytovateľov služieb v oblasti reklamy, sponzoringu alebo teleshopingu.

ZMLUVA

Zmluva o poskytnutí sponzorského príspevku musí mať písomnú formu, musí byť podpísaná členom štatutárneho orgánu spoločnosti skupiny. Platí to i pre dodatky k zmluve o poskytnutí sponzorského príspevku.

Výhody udelené sponzorovi výmenou za jeho príspevok na podujatie musia byť podrobne uvedené a musia zodpovedať výške príspevku.

Zmluva musí obsahovať záväzok dodržiavať etické hodnoty a súlad konania spoločnosti s pravidlami. Porušenie zmluvy môže viesť k ukončeniu sponzorstva a zmluvy.

Sponzor musí mať právo nahliadnuť do účtovnej evidencie a získať dokumenty, ktoré umožňujú skontrolovať, či získané výhody sú skutočné.

SPONZORSKÝ PRÍSPEVK

Sponzorský príspevok môže mať formu finančnej pomoci alebo naturálií. V prípade naturálií sa v zmluve musí uviesť aj riadne vyčíslená ekvivalentná peňažná hodnota príspevku.

Príspevky v hotovosti alebo prevodom na účet, ktorého majiteľ nie je identifikovateľný, sú prísne zakázané.

Príspevok musí prinášať prospech a byť vyplatený výhradne príjemcovi – štátnej organizácii alebo súkromnej spoločnosti. Napr. finančný príspevok nikdy nesmie byť úplne ani čiastočne vyplatený fyzickej osobe, resp. štátnej organizácii alebo súkromnej spoločnosti, ktorá nie je organizátorom sponzorovaného podujatia.

Príspevok musí byť vyplatený iba v krajine, kde má príjemca príspevku svoje sídlo alebo v krajine, kde sa uskutočňuje patronážna aktivita.

MONITOROVANIE PLNENIA ZMLUVY

Spoločnosť skupiny musí zabezpečiť, aby výhody získané výmenou za poskytnutý príspevok boli skutočné a zodpovedali ustanoveniam zmluvy.

Príjemca je povinný zaslať doklad o poskytnutých výhodách, ktoré musia byť zdokumentované (katalóg, fotografia so zobrazením loga).

5 VYUŽÍVANIE SLUŽIEB ZÁSTUPCOVA INÝCH TRETÍCH STRÁN PRI POSKYTOVANÍ POMOCI A PODPORY OBCHODNEJ ČINNOSTI (SPROSTREDKOVATELIA)

Čo treba vedieť

5.1 Využívanie služieb sprostredkovateľov môže byť užitočným a nevyhnutným postupom v praxi spoločností, ktoré sa snažia o prienik na trh alebo ktoré potrebujú pomoc alebo podporu kvalifikovaných odborníkov pri príprave obchodných ponúk, so spracovaním výzvy na predloženie ponúk, účasťou na rokovaniach, príp. iných obchodných aktivitách alebo pri ukončení projektu.

5.2 Ak sa tretia osoba poverená poskytovaním obchodnej pomoci alebo podpory dopustí nezákonného konania (napr. tým, že ponúkne, slúbi alebo poskytne neoprávnenú výhodu finančnej alebo nepeňažnej povahy na urýchlenie obchodnej transakcie alebo tým, že získa neverejné informácie za peniaze od nelojálnych informátorov), tak právnická osoba, ktorá túto tretiu osobu poverila, ako i dotknutí členovia jej vedenia a jej zamestnanci, sa môže

potrestať prísnyimi trestnými sankciami za korupčné konanie sprostredkovateľa.

5.3 Medzinárodné protikorupčné dohovory neustále upozorňujú signatárske štáty a súdy na nebezpečenstvá súvisiace s využívaním služieb zástupcov alebo sprostredkovateľov pri poskytovaní pomoci alebo podpory obchodnej činnosti. Zákon Sapin 2, ktorý platí vo Francúzsku, predpisuje povinnosť obchodných spoločností vykonávať hodnotenie svojich sprostredkovateľov. Všeobecne platí, že využívanie sprostredkovateľov vždy vyvoláva silné podozrenie, a to najmä v súvislosti s výzvami na predkladanie ponúk na veľké priemyselné projekty alebo projekty infraštruktúry. Podozrenie rastie s počtom medializovaných súdnych sporov, ktoré potvrdzujú, že ku korupcii najčastejšie dochádza, resp. že najviac vyžiadaných úplatkov je cez sprostredkovateľa. Napr. 90% oznámených prípadov korupčného konania v zmysle amerického zákona o korupčných praktikách v zahraničí (FCPA z roku 1977) bolo spáchaných cez sprostredkovateľa.

Pokiaľ ide o medzinárodné dohovory alebo súdy, bez ohľadu na použité pracovné zaradenie sprostredkovateľa, resp. povahu zmluvného vzťahu so spoločnosťou (konzultant, znalec, obchodný zástupca, poradenská firma, agentúra PR, zastupovanie záujmovej skupiny, lobista, podzhotoviteľ, spoluzhotoviteľ, architekt, obchodný partner, advokát, atď.) sa tretia osoba vždy považuje za sprostredkovateľa, pokiaľ jej služby súvisia s poskytovaním obchodnej pomoci alebo podpory. Osobitnú pozornosť treba venovať vzťahom, ktorých cie-

lom je pomoc spoločnosti pri získaní zmluvy, rozhodnutia alebo obchodnej transakcie alebo nadviazanie kontaktov, zastupovanie spoločnosti alebo konanie prostredníka medzi štátnou organizáciou a súkromnou spoločnosťou vzhľadom na riziko nevhodného správania, ktoré v sebe poskytovanie týchto služieb nesie.

5.4 Činnosť sprostredkovateľa je v niektorých štátoch rešpektovaným povoláním, ktoré je uznávaným postupom vo fungovaní niektorých odvetví (predaj a kúpa nehnuteľností, bankovníctvo, mediálne agentúry, reklamné agentúry, agentúry pre práva médií, atď.) Činnosť sprostredkovateľa je upravená zákonom. Napr. vo Francúzsku majú právo prijímať platby pri transakciách s nehnuteľnosťami iba osoby s oprávnením podnikat' v oblasti predaja nehnuteľností.

5.5 Niektoré ekonomické odvetvia sú navyše tradične tak organizačne členené, že musia využívať rôzne úrovne sprostredkovania, ktoré sú inštitucionalizované a riadené odbornými normami a postupmi (napr. šírenie plošného vysielania alebo televíznych práv alebo predaj reklamného priestoru).

5.6 Na záver, v niektorých veľkých rozvinutých krajinách vrátane Francúzska, od prijatia zákona Sapin II sú obchodné spoločnosti zo zákona povinné uplatňovať vnútro podnikové postupy a mechanizmy na prevenciu a boj proti podplácaniu a prijímaniu úplatku. Ďalej sú uvedené interné predpisy a opatrenia, ktorých dodržiavanie predpisujú úrady zodpovedné v oblasti výkonu dohľadu nad spoločnosťami a ukladania sankcií za porušovanie podmienok náležitej

starostlivosti a pozornosti pri využívaní služieb sprostredkovateľov na obchodné účely.

Stanovisko skupiny

V skupine je prísne zakázané využívať služby sprostredkovateľov na usku-točňovanie činností, na ktoré spoločnosť sama nemá oprávnenie.

V skupine sú zakázané všetky formy pomoci alebo podpory poskytovanej sprostredkovateľmi, pokiaľ je ich účelom zasahovanie alebo ovplyvňovanie, či už priame alebo nepriame, úplné alebo čiastočné, pri získavaní alebo pokuse získať objednávku, rozhodnutie, oprávnenie alebo inú výhodu od štátnej organizácie alebo súkromnej spoločnosti pomocou nezákonných postupov v prospech spoločnosti skupiny.

Spoločnosti skupiny, členovia vedenia skupiny a jej zamestnanci nesmú vyhľadávať pomoc, ani podporu sprostredkovateľov, ak sa na základe uplatnenia všetkých predbežných opatrení stanovených v programe dodržiavania zákonnosti vyskytla vážna pochybnosť o bezúhonnosti sprostredkovateľa.

V prípade vážneho podozrenia alebo oznámenia, že sprostredkovateľ koná v rozpore s uvedenými zásadami, sa daný obchodný vzťah musí okamžite ukončiť.

Keď právny systém daného štátu uznáva a upravuje určité činnosti sprostredkovateľov v niektorých oblastiach podnikania, príslušná zákonná úprava sa musí bezvýhradne dodržiavať. Osobitnú pozornosť a starostlivosť treba venovať výberu a využívaniu služieb týchto špecialistov,

nakoľko regulované služby sprostredkovateľov sa nesmú využívať na nezákonné účely.

Ak je ekonomické odvetvie organizačne členené tak, ako je uvedené v bode 5.5, obchodný segment vo svojom programe dodržiavania zákonnosti (po dohode s poverencom skupiny pre etiku a v spolupráci s poverencom pre oblasť dodržiavania zákonnosti na úrovni obchodného segmentu) stanoví, schváli a presne vymedzí etické pravidlá a osvedčené postupy, ktoré budú platiť pre tieto inštitucionalizované formy sprostredkovania a zároveň zabezpečí zachovanie podstaty, úrovne požiadaviek a etických princípov stanovených v tomto programe dodržiavania zákonnosti.

Čo treba urobiť

ZÍSKANIE INFORMÁCIÍ PRED VYUŽITÍM SLUŽIEB SPROSTREDKOVATEĽA

Spoločnosti skupiny, ktoré využívajú služby sprostredkovateľov, by si mali najprv overiť ich bezúhonnosť a spôsobilosť. Získovanie informácií musí prebehnúť pred uzavretím dohody. Dôležité je vedieť, s kým rokujete skôr, než s daným sprostredkovateľom uzavriete obchodný vzťah.

Ak sa obchodný segment rozhodne získať informácie prostredníctvom služieb špecializovanej organizácie, pri jej pátraní sa môžu použiť iba legálne prostriedky a táto organizácia musí predložiť doklad o svojej odbornosti a spoľahlivosti, ako napr. spoločnosť ADIT (hlavný predstaviteľ oblasti strategickú analýzy). Poverenec pre etiku na úrovni obchodného segmentu je zodpovedný za výber organizácií, ktoré spĺňajú požiadavky, následne vykonáva

dozor nad ich pátraním a zabezpečí, aby spoločnosť, ktorá plánuje využívať služby sprostredkovateľa, dostávala kópie správ z pátracej činnosti.

Služby špecializovaných organizácií sa vyslovene odporúčajú vtedy, keď sa služby sprostredkovateľov využívajú pri pôsobení spoločností skupiny Bouygues v zahraničí alebo vtedy, keď sa spoločnosť sprostredkovateľa riadi cudzím právnym poriadkom.

KONTROLY

Pred uzavretím zmluvy o sprostredkovaní je potrebné preveriť, či:

- sprostredkovateľom je právnická osoba; jedinou prijateľnou výnimkou je osobitný zákon o sprostredkovaní, ktorým sa upravuje oprávnenie fyzických osôb na výkon činnosti sprostredkovateľa;
- sprostredkovateľ je riadne registrovaný, má stanovy a plní si zákonom stanovené povinnosti v oblasti zverejňovania informácií;
- ročná uzávierka spoločnosti sprostredkovateľa je schválená a zverejnená podľa zákona a sprístupnená príslušnej spoločnosti skupiny, ktorá plánuje využívanie jej služieb;
- sprostredkovateľ má skutočnú prevádzkareň a sídlo jeho spoločnosti nie je umelo vytvorené na adrese banky, advokátskej kancelárie alebo inej schránkovej adrese;
- sprostredkovateľ má svoje vlastné zdroje zodpovedajúce službám, ktoré bude poskytovať, napr. zamestnancov;
- bežnou činnosťou sprostredkovateľa je poskytovanie príslušných služieb; podnikateľská činnosť sprostredko-

vateľa je skutočná; jeho zákazníkmi sú seriózne, uznávané spoločnosti s dobrou povestou; sprostredkovateľ je známy svojimi odbornými znalosťami, ktoré poskytuje; jeho odborné znalosti sú vhodné pre výkon služby, ktorú plánuje poskytovať;

- sprostredkovateľ má rozsiahle znalosti a skúsenosti z krajiny, v ktorej bude poskytovať služby.

VÝSTRAŽNÉ SIGNÁLY

Nasledujúce situácie treba považovať za výstražné signály a služby sprostredkovateľa by sa nemali využívať, ak:

- sprostredkovateľ sa podieľa na činnosti, je v zmluvnom, finančnom alebo inom obchodnom, či súkromnom vzťahu, ktorý by mohol spôsobiť vznik konfliktu záujmu s klientom príslušného projektu. Napríklad, sprostredkovateľ je voleným zástupcom alebo je vo funkcii v štátnej alebo súkromnej organizácii, ktorá je spriaznená s klientom alebo má možnosť podieľať sa na rozhodovaní o projekte;
- doterajšie zisťovanie skutočností nebolo dostatočné pre získanie potrebných informácií o sprostredkovateľovi, jeho účtovnej evidencii, povesti, dosiahnutých výsledkoch, trvaní alebo zdrojoch;
- prizvanie sprostredkovateľa požaduje alebo ukladá orgán verejnej moci, právnická osoba alebo vyhlasovateľ výzvy na predkladanie ponúk, organizátor rokovania o obchodnej transakcii alebo rozhodovania s vplyvom na spoločnosť skupiny;

- sprostredkovateľ žiada ostať v anonymite, má v úmysle konať prostredníctvom zástupcu (fyzickej alebo právnickej osoby), odmieta uviesť mená svojich akcionárov, odmieta uviesť referencie o svojej predchádzajúcej profesionálnej činnosti, ktoré by umožnili odhalenie konfliktu záujmov;
- sprostredkovateľ pochádza z rodiny, ktorá sa pozná alebo má iný úzky vzťah s osobami, ktoré sa podieľajú na predkladaní výziev, priebehu rokovaní alebo rozhodovania s vplyvom na spoločnosť skupiny;
- sprostredkovateľ požaduje výhradné právo vo vzťahu s verejným alebo súkromným klientom bez účasti predstaviteľa spoločnosti;
- sprostredkovateľ požaduje nepriemeranú odmenu, a to buď výhradne odmenu za úspešnosť, veľmi vysokú odmenu alebo odmenu bez stanovenej obmedzenia; požaduje neobvykle vysokú odmenu v porovnaní s hodnotou poskytnutých služieb; požaduje neobvykle vysokú náhradu výdavkov alebo náhradu nezdokladovaných výdavkov;
- sprostredkovateľ požaduje neobvyklé platobné podmienky: platbu v hotovosti, vysokú zálohovú platbu; platbu na bankový účet, pri ktorom nie je možné určiť totožnosť majiteľa alebo ktorý je otvorený v zahraničí z čisto daňových dôvodov alebo v štáte, ktorý sa považuje za daňový raj alebo na účet tretej osoby; platbu v naturáliách (napr. akcie v spoločnosti);
- sprostredkovateľ požaduje popri zmluvne stanovenej odmene aj skrytú odmenu alebo navrhuje taký

vzťah, v rámci ktorého by sa skupina podieľala na daňovom podvode;

- sprostredkovateľ odmieta podporiť hodnoty, ktoré presadzuje skupina (etický kódex, programy dodržiavania zákonnosti);
- sprostredkovateľ má záznam v trestnom registri, najmä za trestný čin úplatkárstva alebo prijímanie úplatku, príp. podobné trestné činy.

Po ukončení analýzy špecifických rizík činnosti obchodného segmentu poverenec pre oblasť dodržiavania zákonnosti označí hlavné zdroje rizík, napr. určí odvetvia, na ktoré sa vzťahuje zvýšená povinná starostlivosť voči sprostredkovateľom.

ZMLUVA

Vzťah medzi sprostredkovateľom a skupinou Bouygues sa musí vždy riadiť písomnou zmluvou.

V zmluve musí byť uvedený účel zadania a popis zdrojov, ktoré sa budú využívať pri plnení zadania sprostredkovateľa.

Zmluva a jej dodatky sa preto musia pripraviť v spolupráci s príslušným právnym oddelením, ktoré bude originál zmluvy a jej dodatkov viesť v evidencii.

Zmluvu a jej dodatky musí podpísať člen štatutárneho orgánu spoločnosti skupiny (resp. jeho podpis je jedným z podpisov na zmluve a jej dodatkoch; pokiaľ obchodný segment nie je organizačne členený na dcérske spoločnosti, zmluvu a jej dodatky podpisuje prevádzkový riaditeľ vetvy, divízie alebo príslušného oblastného celku.) V prípade domácej dcérskej spoločnosti, ktorá vykazuje (podľa hodno-

tenia hlavného vedenia obchodného segmentu) slabý predaj alebo v prípade spoločnosti, ktorá vznikla priamo pre potreby projektu (dcérska spoločnosť, hospodárke záujmové zoskupenie, spoločný podnik, atď.), je povinnosťou člena štatutárneho orgánu získať pred podpisom zmluvy alebo jej dodatku písomný súhlas svojho priameho nadriadeného (v závislosti od charakteru obchodného segmentu ním môže byť národný riaditeľ, oblastný riaditeľ alebo riaditeľ divízie alebo generálny riaditeľ spoločnosti).

Ak odmena sprostredkovateľa presahuje vopred stanovanú maximálnu výšku, člen štatutárneho orgánu spoločnosti skupiny, resp. uvedený priamy nadriadený je povinný o tom elektronicky informovať generálneho riaditeľa obchodného segmentu a poverenca pre etiku na úrovni obchodného segmentu pred podpisom zmluvy alebo jej dodatku.

Maximálnu výšku odmeny stanovuje generálny riaditeľ obchodného segmentu po porade s výborom pre etiku. Ak má obchodný segment viacero vetiev, resp. divízií, ktoré vykonávajú rôzne činnosti, stanovené limity sa môžu líšiť. Cieľom je vopred informovať generálneho riaditeľa obchodného segmentu o všetkých dôležitých zmluvách o sprostredkovaní (a ich dodatkoch) v rámci všetkých jej hlavných podnikateľských činnosti.

Informácia o odmene, ktorá nedosahuje úroveň limitu, sa vopred poskytuje prevádzkovému riaditeľovi, ktorý priamo podlieha generálnemu riaditeľovi obchodného segmentu a je zodpovedný za dotknutú činnosť. Túto

informáciu nie je potrebné poskytovať v prípade, že prevádzkovým riaditeľom je osoba, ktorá už v danej veci vopred udelila svoj písomný súhlas.

Ak spoločnosť pôsobí, resp. pracuje na projekte v krajine, ktorá má nižší index vnímania korupcie organizácie Transparency International než Francúzsko, poverenec pre etiku na úrovni obchodného segmentu musí byť o tom elektronicky informovaný pred podpisom zmluvy o sprostredkovaní (alebo jej dodatkov).

Sprostredkovateľ nesmie mať oprávnenie, ani právomoc uzavrieť za príslušnú spoločnosť skupiny záväzkový vzťah (okrem určitých výnimiek, ktoré musia byť vopred písomne udelené členom štatutárneho orgánu, ktorý podpisuje zmluvu).

Sprostredkovateľ sa musí zmluvne zaviazat', že bude dodržiavať:

- predpisy štátu, v ktorom príslušná spoločnosť skupiny pôsobí;
- predpisy štátu, v ktorom sprostredkovateľ pôsobí;
- predpisy štátu, v ktorom sa realizuje projekt;
- etické hodnoty a súlad s dodržiavaním zákonnosti, ktoré presadzuje skupina.

Všeobecne platí, že sprostredkovateľ sa musí zmluvne zaviazat', že bude dodržiavať medzinárodné dohovory o boji proti korupcii a praniu špinavých peňazí. Musí sa výslovne vyjadriť, že sa nebude podieľať na korupčnom konaní alebo ovplyvňovaní vo vzťahu k zástupcom štátnych organizácií alebo súkromných spoločností.

INFORMÁCIE URČENÉ PRE POVERENCA PRE ETIKU

Každá organizácia pripraví zoznam zmlúv o sprostredkovaní (a jej dodatkov), ktoré uzatvorili spoločnosti v jej kompetencii a okamžite ich predloží poverencovi pre etiku na úrovni obchodného segmentu.

Ak má spoločnosť v úmysle uzavrieť viacero zmlúv o sprostredkovaní na jeden projekt alebo v jednom štáte, štatutárny orgán spoločnosti by mal o tom najprv elektronicky informovať poverenca pre etiku na úrovni obchodného segmentu a odôvodniť rozhodnutie uzavrieť viacero zmlúv o sprostredkovaní na jeden projekt alebo v jednom štáte.

SPRÁVA ZMLUVY

Podpisujúca spoločnosť by mala menovať osobu zodpovednú v oblasti riadenia zmlúv, ktorá bude kontrolovať riadne plnenie zmlúv (dodatky, elektronická komunikácia, kontrola faktúr, správy o postupe prác, atď.) Povinnosť úschovy a archivácie sa vzťahuje na nasledujúce dokumenty:

- predbežne zisťované informácie;
- podpísaná zmluva a jej dodatky;
- štúdié, záznamy o plnení zmluvy a jej dodatkov;
- správy o postupe prác a zápisnice z pracovných stretnutí (na odôvodnenie skutočného, vecného a zdokladovateľného výkonu služieb).

Riadením zmlúv by nemala byť poverená osoba, ktorá priamo podlieha tým členom vedenia spoločnosti, ktorí zodpovedajú za riadenie obchodného úseku v spoločnosti.

Využívanie služieb spprostredkovateľov

ODMENA SPROSTREDKOVATEĽA – PLATOBNÉ PODMIENKY

Odmena sprostredkovateľa musí byť vždy protiplnením za skutočné odôvodnené služby. Musí odrážať podstatu poskytovanej služby a musí zodpovedať povahe služby, náročnosti a trvaniu zadanej úlohy.

Osobitnú pozornosť treba venovať dojednávaniu odmeny za úspešnosť, kedy je nevyhnutné prísne dodržiavať nasledujúce pravidlá a princípy:

- je zakázané dohodnúť odmenu za úspešnosť výmenou za získanie zmluvy, dodatku k zmluve alebo rozhodnutia;
- odmena sprostredkovateľa sa nesmie v plnom rozsahu vyplatiť formou odmeny za úspešnosť;
- v prípade, že nie je možné zabrániť tomu, aby za istú časť služby poskytnutej sprostredkovateľom nebola zaplatená odmena za úspešnosť, platba musí byť primeraná a za žiadnych okolností nesmie presahovať výšku pevne stanovenej odmeny. V každom prípade platba musí byť vopred schválená poverencom pre etiku na úrovni obchodného segmentu.

Toto pravidlo má tri výnimky:

- odmena sprostredkovateľa môže byť vyplatená v plnej výške ako odmena za úspešnosť v prípade, že ide o zákonom výslovne stanovenú povinnosť (napr. podľa francúzskeho zákona o predaji nehnuteľnosti je zakázané zaplatiť realitnému maklérovi pred ukončením transakcie predaja alebo prenájmu nehnuteľnosti);

- ak je zákonom alebo kódexom konania upravený výkon činnosti sprostredkovateľa (napr. v niektorých krajinách je takto upravený výkon povolania advokáta alebo poisťného makléra), odmena za úspešnosť sa môže pripočítať k pevne stanovenej výške odmeny so zreteľom na dosiahnutý výsledok, avšak iba výnimočne a iba v prípade, že odmena za úspešnosť nepredstavuje cenu za iné služby než poskytnuté výkonom daného povolania; výška odmeny musí byť vždy v rámci obvykle prijateľných medzných hodnôt a musí byť schválená riaditeľom príslušnej organizačnej jednotky spoločnosti (napr. riaditeľom právneho odboru obchodného segmentu v prípade právnych služieb);
- záväzná odmena za úspešnosť je prijateľná vo vzťahu s investičnou bankou za poskytnutie služieb špeciálnej povahy za predpokladu, že ide o skutočnú investičnú bankovú službu a že záväznosť odmeny bola vopred schválená, čo sa týka jej formy i výšky, zo strany hlavného finančného riaditeľa skupiny.

Jednotlivé obchodné segmenty vydávajú pokyny, ktorými formou mierok, stupníc, hodinových sadziieb, atď. stanovujú prijateľnú úroveň odmeny a platobných podmienok pre sprostredkovateľov.

Ak sa sídlo spoločnosti sprostredkovateľa nachádza v tom istom štáte ako projekt, sprostredkovateľ je povinný mať otvorený bankový účet a dostávať platby v tomto štáte.

Ak sa sídlo spoločnosti sprostredkovateľa nenachádza v tom istom štáte ako projekt, sprostredkovateľ môže

mať otvorený bankový účet a dostávať platby v krajine projektu alebo v štáte, kde má svoje sídlo, pokiaľ tam nie je zriadené iba pre daňové účely.

Zmluva uzavretá so sprostredkovateľom musí upravovať podmienky a formu platby tak, aby sa platby dali spätne sledovať.

Platby sprostredkovateľom by sa mali vyplácať v eurách, v mene tej krajiny, kde majú sídlo, resp. kde sa nachádza projekt alebo v mene určenej v zmluve o dielo (projekt).

Odmena sprostredkovateľa sa vypláca podľa percentuálnej miery rozostavanosti diela. Sprostredkovateľ musí predložiť faktúru doloženú sprievodnou dokumentáciou, ktorú vyžadujú príslušné predpisy štátu, kde sa faktúra vystavuje a štátu, kde sa faktúra uhrádza.

Platby sprostredkovateľom musia byť odsúhlasené v zmysle stanoveného postupu skupiny pre schvaľovanie platieb a musia byť vždy opatrené podpisom člena štatutárneho orgánu tej spoločnosti, ktorá poskytovala služby využíva, i jeho nadriadeného.

Platby musia byť riadne zaúčtované v účtovníctve spoločnosti skupiny.

6 LOBISTICKÉ AKTIVITY (ZASTUPOVANIE ZÁUJMOVÝCH SKUPÍN)

Čo treba vedieť

Spoločnosť sa môže zúčastňovať na verejnej diskusii a pripomienkovaní návrhu zákona, predpisu alebo verejného poriadku formou poskytnutého vyjadrenia alebo odborného posudku. Takýto postup sa nazýva lobovanie.

Ak sa uvedený postup nevykonáva transparentne alebo ak nie je prísne vymedzený v zmysle danej právnej úpravy, dotknutá osoba alebo spoločnosť sa vystavuje riziku vznesenia obvinenia z korupcie, ovplyvňovania, protekcionárstva alebo zasahovania.

Lobovanie je v zahraničí (napr. v USA a Kanade) a v rámci Európskej únie prísne regulovanou činnosťou.

Vo Francúzsku je lobovanie upravené zákonom Sapin II, ktorý stanovuje povinnosť transparentnosti a zverejňovania informácií pre potreby Najvyššieho úradu pre transparentnosť vo verejnom živote (Haute Autorité de la Vie Publique – HATVP), ako i zákaz nadväzovania vzťahov so spoločnosťami, ktorých členovia vedenia alebo zamestnanci vykonávajú lobistickú činnosť.

Stanovisko skupiny

Skupina môže vykonávať lobovanie na podporu a šírenie informácií o svojej činnosti.

Zamestnanci, vedenie spoločnosti a externí poskytovatelia služieb, ktorí konajú v mene skupiny, nesmú ponúknuť žiadnu výhodu s cieľom ovplyvniť proces rozhodovania. Všeobecne platí povinnosť dodržiavať platné predpisy, ustanovenia príručky konania v obchodnom styku a zásady etického správania, ktoré skupina presadzuje a najmä zákaz používania korupčných, nekalých alebo protisúťažných praktík.

Čo trebarobiť

1. VŠEOBECNÉ INFORMÁCIE

Členovia vedenia spoločností skupiny a obchodných segmentov sú zodpovední za vymedzenie a stanove-

nie lobistických aktivít a zásad. Tieto zásady musia zodpovedať hodnotám skupiny, koncepcii spoločenskej zodpovednosti skupiny a platným predpisom.

Každý obchodný segment je povinný viesť zoznam predstaviteľov záujmových skupín, ktorí konajú za skupinu, z radov vlastných zamestnancov i externých pracovníkov.

Každý obchodný segment je zodpovedný za evidenciu, aktualizáciu a predkladanie požadovaných informácií úradu HATVP o spoločnostiach, členoch vedenia spoločností a zamestnancoch, ktorí sa podieľajú na výkone lobistickej činnosti.

2. PRAVIDLÁ LOBOVANIA PLATNÉ PRE SPOLOČNOSTI, ČLENOV ICH VEDENIA A ZAMESTNANCOV

Lobistické aktivity sa musia vždy vykonávať v súlade so zákonom, čo znamená, že všetky spoločnosti skupiny, všetci členovia vedenia týchto spoločností a ich zamestnanci, ktorí sa podieľajú na výkone lobistických aktivít, sú povinní konať čestne a bezúhonne.

Preto majú členovia vedenia a zamestnanci všetkých spoločností skupiny, ktorí sa podieľajú na výkone lobistických aktivít, povinnosť:

- dodržiavať zásady transparentnosti pri nadväzovaní kontaktov s predstaviteľmi francúzskych politických organizácií a orgánov verejnej moci a povinnosť plniť ohlasovaciu povinnosť voči úradu HATVP;
- zdržať sa nasledovných úkonov pri lobovaní vo všetkých krajinách a na pracoviskách:
 - ponúkanie alebo poskytnutie daru alebo výhody značnej hodnoty;

- navádzanie oslovených osôb k porušovaniu pravidiel etiky, ktoré sa ich týkajú;
- oslovovanie osôb za účelom získania informácií alebo rozhodnutí nečestnými spôsobmi;
- získavanie alebo pokus o získanie informácií alebo rozhodnutia úmyselným poskytnutím nesprávnych informácií týmto osobám alebo pokus o uvedenie do omylu;
- organizovanie seminárov, podujatí alebo stretnutí, na ktorých sú rečníci odmeňovaní;
- použitie informácií získaných od týchto osôb na obchodné alebo reklamné účely;
- odovzdávanie do rúk tretích strán kópií dokumentov, ktoré pochádzajú od vládnych, správnych alebo nezávislých verejných organizácií alebo používanie hlavičkového papiera, príp. loga týchto verejných organizácií a správnych orgánov;
- porušovanie uvedených princípov pri rokovaniach s najbližšími spolupracovníkmi týchto osôb.

3. PREDPISY - AKREDITÁCIA

Lobistické aktivity, ktoré skupina vykonáva, musia spĺňať požiadavky existujúcich akreditačných systémov, príp. osobitných predpisov a najmä kódexu konania akreditačnej organizácie. Spoločnosť skupiny musí získať požadovanú akreditáciu, príp. zistiť, či ju získal externý poskytovateľ služieb.

4. PROFESIJNÉ ORGANIZÁCIE - EXPERTNÉ SKUPINY (TZV. THINK-TANKS)

Osoby poverené zastupovaním spoločností skupiny v profesijných orga-

nizáciách alebo expertných skupinách (tzv. think-tanks), musia zabezpečiť, aby lobistické aktivity a postupy, ktoré tieto organizácie využívajú, zodpovedali stanoveným pravidlám.

5. VYUŽÍVANIE SLUŽIEB EXTERNÝCH „PREDSTAVITEĽOV ZÁUJMOVÝCH SKUPÍN“ NA ÚČELY LOBINGU

Výber predstaviteľa záujmovej skupiny: povinnosť preskúmania

Výberu predstaviteľa záujmovej skupiny musí predchádzať preskúmanie a kontrola jeho odbornosti a etikého konania (podstatnou je najmä záväzok nepodieľať sa na korupčnom, nečestnom alebo protisúťažnom konaní), dodržiavania platných predpisov a absencie konfliktu záujmov, resp. zákazu vykonávať lobistické aktivity.

Pri výbere predstaviteľov záujmových skupín s výkonom činností v zahraničí (mimo Francúzska) má právny odbor povinnosť poskytnúť všetky informácie, ktoré sa týkajú úpravy lobistickej činnosti a súvisiacich povinností v danom štáte a vo vzťahu k zainteresovaným stranám.

Výstražné signály

Skupinu nemôžu zastupovať osoby, ktoré:

- nemôžu predložiť doklad o požadovanej praxi a zdrojoch potrebných na daný účel;
- odmietnu prijať povinné ustanovenia písomnej zmluvy;
- odmietnu podstúpiť proces oficiálnej akreditácie;
- majú záznam v trestnom registri za korupciu alebo podobné trestné konanie;

- sú volenými zástupcami v tuzemských, európskych alebo medzinárodných inštitúciách a v súčasnosti vykonávajú svoju funkciu alebo sú zamestnancami ministerstva, poslancami parlamentu alebo predstaviteľmi nezávislých správnych organizácií, vykonávajú verejnú funkciu v tuzemských, európskych alebo medzinárodných inštitúciách.

Povinné zmluvné ustanovenia

Poverenie predstaviteľa záujmovej skupiny musí byť udelené písomne, formou zmluvy.

Poverenie predstaviteľa záujmovej skupiny musí byť obmedzené na nadväzovanie kontaktov a poskytovanie vyjadrení k situáciám, ktoré vymedzí príslušná organizácia skupiny. Predstaviteľ záujmovej skupiny nesmie byť v žiadnom prípade oprávnený na prijímanie rozhodnutí, napr. prijímanie záväzkov alebo podpisovanie zmlúv v mene príslušnej spoločnosti skupiny.

Zmluva s predstaviteľom záujmovej skupiny musí obsahovať podpísané vyhlásenie, ktorým predstaviteľ záujmovej skupiny potvrdzuje, že služba poskytovaná na základe tohto poverenia nepredstavuje konflikt záujmov.

Predstaviteľ záujmovej skupiny sa musí zmluvne zaviazat', že bude dodržiavať etický kódex a program dodržiavania zákonnosti skupiny, najmä zásady poskytovania výhod, darov a pohostenia. Zmluva musí obsahovať zákaz korupčného, nekorektného a protisúťažného konania.

V prípade, že v danom štáte alebo ekonomickom odvetví sa lobistické činnosti riadia chartou etického konania, predstaviteľ záujmových skupín sa musí zaviazat', že bude túto chartu dodržiavať a jeho zmluva musí obsahovať podmienky stanovené touto chartou.

Každé porušenie etických zásad skupiny, etického kódexu a všeobecne platných predpisov môže viesť k ukončeniu zmluvy.

Odmeny, platobné podmienky, správa a sledovanie zmlúv

Podmienky, ktoré upravujú činnosť sprostredkovateľov, a to ich odmenu, platobné podmienky, správu, sledovanie a archivácie zmlúv, sa rovnako týkajú aj predstaviteľov záujmových skupín.

KAPITOLA IV UŽITOČNÉ LINKY A ODKAZY

MEDZINÁRODNÉ FINANČNÉ INŠTITÚCIE – Zoznamy vylúčených subjektov	
Svetová banka	<p>Zoznam spoločností a osôb vylúčených na základe vzájomne uznaných sankcií: zoznamy spoločností a fyzických osôb vylúčených z programov Svetovej banky alebo iných aktivít pre porušenie protikorupčných zásad a</p> <p>Zoznam nežiaducich spoločností a fyzických osôb: zoznamy tých istých spoločností a fyzických osôb</p> <p>http://web.worldbank.org/external/default/main?theSitePK=84266&contentMDK=64069844&menuPK=116730&pagePK=64148989&piPK=64148984</p>
Africká rozvojová banka	<p>http://www.afdb.org/en/about-us/structure/integrity-and-anti-corruption/</p> <p>https://www.afdb.org/en/projects-and-operations/procurement/debarment-and-sanctions-procedures/</p>
Ázijská rozvojová banka	<p>Zoznam sankcionovaných subjektov za porušenie bezúhonnosti:</p> <p>http://lnadbg4.adb.org/oga0009p.nsf/sancALL1P?OpenView&count=999</p> <p>Subjekty vylúčené na základe vzájomne uznaných sankcií:</p> <p>http://lnadbg4.adb.org/oga0009p.nsf/sancCrossDebarred?OpenView&count=999</p> <p>Subjekty vylúčené na základe vzájomne uznaných sankcií (cross-debarment) tiež pozri na:</p> <p>https://lnadbg4.adb.org/oi001p.nsf/Content.xsp?action=openDocument&documentId=04F8B397472FD5CD4825804F0003769A</p>
INTERPOL	
	<p>platí pre 190 štátov; vydáva viaceré zoznamy hľadaných osôb;</p> <p>http://www.interpol.int/en</p>
SPOJENÉ ŠTÁTY AMERICKÉ – Zoznam vylúčených subjektov, ktorý vydávajú ministerstvá	
Verejné obstarávanie	<p>System for Award Management (SAM)</p> <p>Internetová stránka vlády Spojených štátov, ktorá sa týka verejného obstarávania a využíva aj nástroje CCR/FedReg, ORCA a EPLS.</p> <p>https://www.sam.gov/</p>
Ministerstvo financií USA – Úrad pre kontrolu zahraničných aktív (OFAC)	<p>OFAC vedie „Zoznam osobitne vymedzených štátnych príslušníkov a blokovaných osôb“, ktorých majetok je v USA blokovaný a s ktorými je zakázané nadväzovať obchodné vzťahy. https://www.treasury.gov/resource-center/sanctions/SDN-List/Pages/default.aspx</p>
Ministerstvo obchodu USA – Úrad pre priemysel a bezpečnosť (BIS)	<p>Zoznam zamietnutých subjektov: Vývozné transakcie so subjektmi na tomto zozname sú zakázané. http://www.bis.doc.gov/dpl/default.shtm</p> <p>Zoznam neverených subjektov. Transakcie s organizáciami na tomto zozname signalizujú výstrahu (Red Flag) a potrebu zvýšenej povinnej starostlivosti.</p> <p>http://www.bis.doc.gov/enforcement/unverifiedlist/unverified_parties.html</p>

SPOJENÉ KRÁĽOVSTVO

<https://www.gov.uk/sanctions-embargoes-and-restrictions>

OSN – Opatrenia na obmedzenie vývozu na základe rezolúcie Bezpečnostnej rady

Výročná rezolúcia Bezpečnostnej rady, ktorá môže obsahovať opatrenia na zákaz alebo zmrazenie aktív
<http://www.un.org/french/docs/cs/>
Pozri tiež: <http://www.un.org/fr/sc/documents/resolutions/>

EURÓPSKA ÚNIA

Externé opatrenia

Sankcie alebo reštriktívne opatrenia
http://eeas.europa.eu/cfsp/sanctions/index_en.htm
Konsolidovaný zoznam finančných sankcií EÚ a konsolidovaný zoznam osôb, skupín a subjektov, na ktoré sa vzťahujú finančné sankcie EÚ
https://eeas.europa.eu/headquarters/headquarters-homepage/8442/consolidated-list-sanctions_en_

TRANSPARENCY INTERNATIONAL

Index vnímania korupcie, ktorý sa týka všetkých štátov a každý rok sa aktualizuje
<http://www.transparency.org/cpi>

PRÍLOHA

ZVEREJŇOVANIE INFORMÁCIÍ O LOBISTICKEJ ČINNOSTI VO VZŤAHU K PREDSTAVITEĽOM FRANCÚZSKÝCH POLITICKÝCH ORGANIZÁCIÍ A SPRÁVNÝCH ORGÁNOV

1. Každý obchodný segment musí zriadiť primeraný mechanizmus včasného poskytovania informácií Najvyššiemu úradu pre dodržiavanie zásad transparentnosti vo verejnom živote Francúzskej republiky (HATVP) v zmysle francúzskych zákonov so zreteľom na lobistickú činnosť vyvíjanú vo vzťahu k predstaviteľom francúzskych politických organizácií a správnych orgánov podľa ustanovení Nariadenia č. 2017-867 z 9. mája 2017 o digitálnom registri predstaviteľov záujmových skupín.

2. Obchodný segment má povinnosť informovať HATVP o každom „predstaviteľovi záujmovej skupiny“ vo svojej pôsobnosti.

3. „Predstaviteľ záujmovej skupiny“ označuje právnickú osobu v pôsobnosti obchodného segmentu skupiny, v ktorej člen vedenia spoločnosti, zamestnanec alebo člen sa **zásadným spôsobom pravidelne** podieľa na činnosti, ktorej účelom je ovplyvnenie rozhodnutí štátnych orgánov, najmä znenia zákona alebo nariadenia, formou **nadviazania kontaktov** s predstaviteľmi francúzskych politických organizácií a správnych orgánov, a to najmä:

- členov vlády alebo vládnych ministrov;
- členov parlamentu (poslancov), ich zamestnancov a iných úradníkov a zamestnancov parlamentu;

- zamestnancov kancelárie prezidenta republiky;
- riaditeľa nezávislého správneho orgánu, tajomníka alebo ich námestníkov a členov rady alebo komisie s právomocou udeľovať sankcie (AMF¹, Arcep², CSA³, ADLC⁴, atď.);
- osoby, ktoré vykonávajú úrad alebo funkciu na základe rozhodnutia vlády a ktorí boli menovaní radou ministrov;
- predsedov krajských alebo okresných zastupiteľstiev, starostov obcí s počtom obyvateľov nad 20 000, volených zástupcov krajských alebo okresných zastupiteľstiev, primátorov a námestníkov primátora obcí s počtom obyvateľov nad 100 000, riaditeľov, námestníkov a riaditeľov kancelárie krajských a okresných zastupiteľstiev;
- niektoré funkcie vedúcich odborov a námestníkov riaditeľov ústredných vládnych orgánov, vedúcich orgánov verejnej správy, riaditeľov a tajomníkov decentralizovaných štátnych služieb, riaditeľov regionálnych a okresných úradov a prednostov miest s počtom obyvateľov nad 150 000, riaditeľov a námestníkov niektorých orgánov verejnej správy (vyšších územných celkov, združení orgánov miestnej samosprávy, tajomník, druhý tajomník, riaditeľ a prednosta mesta Paríž, atď.).

(1) Regulačný orgán pre finančné trhy Francúzskej republiky (Autorité des marchés financiers). (2) Regulačný orgán pre telekomunikácie Francúzskej republiky (Autorité de régulation des communications électroniques et des Postes). (3) Regulačný orgán pre vysielanie Francúzskej republiky (Conseil supérieur de l'audiovisuel). (4) Regulačný orgán pre hospodársku súťaž Francúzskej republiky (Autorité de la concurrence)

4. Činnosť, ktorá je vyvíjaná so zámerom ovplyvniť rozhodnutia štátnych orgánov, sa považuje za **hlavnú činnosť** členov vedenia spoločnosti, zamestnancov alebo členov, ak z vlastnej iniciatívy venujú **viac než polovicu času** výkonu takej činnosti, ktorá pozostáva z lobistických aktivít nasmerovaných na uvedených predstaviteľov francúzskych politických organizácií alebo správnych orgánov so zámerom ovplyvniť jedno, či viacero rozhodnutí štátnych orgánov a najmä jedno, či viacero legislatívnych alebo regulačných opatrení.

Členovia vedenia spoločnosti, zamestnanci alebo členovia sa považujú za vykonávateľov činnosti, ktorej podstatou je ovplyvnenie rozhodnutí štátnych orgánov, a to pravidelne, v opakujúcich sa intervaloch, ak z vlastnej iniciatívy nadviazali kontakt **aspoň desaťkrát za posledných dvanásť mesiacov** s uvedenými predstaviteľmi francúzskych politických organizácií a správnych orgánov so zámerom ovplyvniť jedno, či viacero rozhodnutí štátnych orgánov a najmä jedno, či viacero legislatívnych alebo regulačných opatrení.

5. Avšak, **nadviazanie kontaktu** v zmysle bodu 4 nezahŕňa nasledujúce úkony stanovené zákonným predpisom:

- podanie žiadosti o vydanie povolenia alebo oprávnenia, získanie ktorého je právom osoby, ktorá splnila zákonné požiadavky na udelenie tohto povolenia alebo oprávnenia alebo
- podanie odvolania proti správne rozhodnutiu alebo žiadosti o opatrenie, ktoré je platným zákonom požadované k vydaniu povolenia, výkonu práva alebo udeleniu oprávnenia.

6. Poverenec pre etiku na úrovni obchodného segmentu určí úsek alebo riaditeľa obchodného segmentu zodpovedného v oblasti zhromažďovania informácií, ktoré podliehajú oznamovacej povinnosti voči HATVP a týkajú sa predstaviteľov záujmových skupín v pôsobnosti obchodného segmentu. Zabezpečí, aby vedenie každého z dotknutých obchodných segmentov a ich zamestnanci vymedzili pracovné zaradenie svojho „predstaviteľa záujmových skupín“ v súlade so zákonnou oznamovacou povinnosťou voči HATVP.

7. Poverenec pre etiku na úrovni obchodného segmentu vypracuje interné oznámenie a zabezpečí jeho distribúciu príslušným členom vedenia a zamestnancom obchodného segmentu, s uvedením rozsahu a obsahu povinnosti transparentnosti informácií, komplexný zoznam predstaviteľov francúzskych politických organizácií a správnych orgánov, na ktorých sa nariadenie vzťahuje, povahu a objem poskytovaných informácií, frekvenciu oznamovania, kontaktné údaje úseku alebo riaditeľa obchodného segmentu, ktorý je zodpovedný v oblasti zhromažďovania informácií a oznamovacej povinnosti voči úradu HATVP.

8. „Predstavitelia záujmových skupín“, ktorí neposkytnú požadované informácie, z vlastnej iniciatívy alebo na základe výzvy HATVP, sa potrestajú odňatím slobody na jeden rok a peňažným trestom vo výške 15 tis. €. Každé ďalšie spáchanie skutku do troch rokov od písomného napomenutia od HATVP sa trestá rovnakou sankciou a peňažným trestom.

9. Poverenec skupiny pre etiku zriadi podobný systém oznamovania aj pre potreby príslušných členov vedenia materskej spoločnosti a subjektov v jej pôsobnosti.

BOUYGUES GROUP

32 avenue Hoche

F-75378 Paris cedex 08

Tel.: +33 (0)1 44 20 10 00

bouygues.com

Twitter : @GroupeBouygues

UYLÚČENIE PRÁVNEJ ZODPOVEDNOSTI

Tento dokument obsahuje právne normy, ktoré platia na území Francúzskej republiky 1. júna 2017.

Aktualizované vydania budú sprístupnené výhradne na intranete skupiny.

2014 • Aktualizované vydanie:
september 2017

Etický kódex skupiny Bouygues a programy dodržiavania zákonnosti v oblasti hospodárskej súťaže, boja proti korupcii, finančných informácií a obchodovania s cennými papiermi, konfliktu záujmov a zákazu obchodovania a obmedzenia vývozu) sú dostupné na intranete skupiny (ByLink).

BOUYGUES